

การศึกษาผลกระทบต่อผู้ประกอบการภายหลังการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน
ในธุรกิจประมง ตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชา 765443 สัมมนาการเป็นผู้ประกอบการ
ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

การศึกษาผลกระทบต่อผู้ประกอบการภายหลังการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานในธุรกิจ
ประมง ตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชา 765443 สัมมนาการเป็นผู้ประกอบการ
ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2553

12500676,12500787 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ

คำสำคัญ : ผู้ประกอบการ / แรงงานต่างด้าว

จิรเชษฐ์ เรื่องศิลปะรัตน และ เอกนิษฐ์ มีกุล : “การศึกษาผลกระทบต่อผู้ประกอบการ
ภายหลังการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานในธุรกิจประมง ตำบลมหาชัย จังหวัด
สมุทรสาคร” อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ภาวิณี บรรณสิทธิ์ 44 หน้า.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบต่อผู้ประกอบการภายหลังการตัดสินใจ
รับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานในธุรกิจประมง ตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า

1. สาเหตุที่ผู้ประกอบการรับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในธุรกิจประมงเนื่องจากขาด
แรงงานไทยมาทำงานในตรงจุดนี้
2. เป็นงานที่คนไทยไม่นิยมทำกัน เช่น งานที่เป็นแรงงานกรรมกร โดยเฉพาะงานใน
กิจการประมงและการประมงต่อเนื่อง
3. ผลกระทบในด้านดีภายหลังจากการที่ผู้ประกอบการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้า
มาทำงาน คือ แรงงานต่างด้าวมีความขยันและสามารถปรับตัวในการทำงานได้อย่างรวดเร็ว และมี
ศักยภาพในการทำงานที่ดี
4. ผลกระทบในด้านลบภายหลังจากการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานคือ
ปัญหาการก่ออาชญากรรมต่างๆ ที่แรงงานต่างด้าวกระทำต่อตัวนายจ้างเอง และต่อชุมชนนั้นๆ ที่
มักจะเกิดขึ้นนานๆครั้ง

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา 1 2.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ที่ประชุมสาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร พิจารณาแล้ว
อนุมัติให้การวิจัย เรื่อง “การศึกษาผลกระทบต่อผู้ประกอบการภายหลังการตัดสินใจรับแรงงานต่าง
ด้าวเข้าทำงานในธุรกิจประมง ตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร ” เสนอโดยนาย จิรเชษฐ เรื่องดิลก
รัตน์ และนายเอกนิษฐ์ มีกุล มีคุณค่าเพียงพอที่จะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชาสัมมนาการ
เป็นผู้ประกอบการ ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการธุรกิจและ
ภาษาอังกฤษ คณะวิทยาการจัดการ

.....
(อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงศ์กัญญา)
หัวหน้าสาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป
วันที่ เดือน พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ภาวิณี บรรลือพรศักดิ์
คณะกรรมการสอบสัมมนาการเป็นผู้ประกอบการ

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. กฤษณา พัชรานิช)
..... / /

..... กรรมการ
(อาจารย์ภาวิณี บรรลือพรศักดิ์)
..... / /

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นงนันทน์ หอมสุต)
..... / /

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ภาวิณี บรรลือศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อคิดเห็นและแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของงานวิจัยทุกขั้นตอนของการดำเนินการศึกษา และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ คณะอาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ทำให้มีความรู้ ข้อคิด และแนวทางในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณบิดาและมารดา ที่ให้คำปรึกษาและกำลังใจ ความห่วงใยที่ได้รับ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านทุนทรัพย์ ทำให้ผู้วิจัยสามารถทำการศึกษาวิจัยลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ รุ่นพี่ รุ่นน้อง และเพื่อนร่วมรุ่นคณะวิทยาการจัดการและคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เป็นกำลังใจ และความช่วยเหลือในการทำวิจัยมาโดยตลอด

และท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณสุทิน บุญมีโชติ สำหรับความรัก ความเอื้ออาทร ความห่วงใยและการสนับสนุน ความช่วยเหลือในทุกๆด้าน รวมทั้งกำลังใจที่มอบให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีเสมอ

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

สารบัญ

		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย	ค
	กิตติกรรมประกาศ.....	ง
	สารบัญตาราง	จ
	บทที่	
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
	ความหมายของผู้ประกอบการ	5
	ความหมายของแรงงานต่างด้าว.....	6
	แนวคิดและทฤษฎี.....	12
	แนวคิดการแสวงหาบุคคล.....	12
	แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย.....	13
	แนวคิดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวของประเทศไทย.....	15
	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
3	วิธีดำเนินการศึกษา.....	19
	สถานที่ดำเนินการศึกษา.....	19
	ผู้ให้ข้อมูลหลัก	19
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	20
	วิธีการรวบรวมข้อมูล	20
	ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา.....	20
4	ผลการศึกษา	21
	ความเป็นมาของธุรกิจประมงในตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร	
	แนวคำถามการสนทนากับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจรับแรงงาน	
	ต่างด้าวเข้าทำงาน.....	22

บทที่	หน้า
	แนวคำถามการสนทนากับแรงงานต่างด้าว ตำรวจ และชุมชนเกี่ยวกับ ผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน 24
5	สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ 31
	สรุปผลการศึกษา..... 31
	อภิปรายผลการศึกษา 37
	ข้อเสนอแนะ 39
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป 40
บรรณานุกรม	41
ภาคผนวก	43
ประวัติผู้วิจัย	44

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม ทำให้มีผลกระทบต่อตลาดแรงงานของประเทศไทย เนื่องจากตลาดแรงงานของไทย มีไม่เพียงพอ ในสถานะที่ประเทศไทยขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือ แรงงานต่างด้าวจึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ไขปัญหา ในการใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม ทำให้เกิดปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งแรงงานต่างด้าวนี้นี้มักจะมาจากประเทศเพื่อนบ้าน 3 สัญชาติ คือพม่า ลาว และกัมพูชา ทำให้เกิดปัญหาการเมือง เศรษฐกิจสังคมและความมั่นคง และแม้ว่ารัฐบาลไทยจะได้พยายามแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว โดยมีการออกมติคณะรัฐมนตรีผ่อนผันให้คนต่างด้าวสามสัญชาติที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายทำงานได้ในระหว่างรอการผลักดัน ในงานบางประเภท เช่นงานประมง งานกรรมกรก่อสร้างและงานกรีดยางพารา เนื่องจากคนไทยไม่นิยมทำเพราะเป็นงานที่หนัก สกปรกและรายได้น้อย ทั้งนี้เพื่อมิให้กิจการงานบางอย่างต้องหยุดชะงักไป

สถานการณ์แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติคือ พม่า ลาว และกัมพูชา ในจังหวัดสมุทรสาครปัจจุบัน เท่าที่จดทะเบียนและได้รับอนุญาตทำงานมีอยู่จำนวน 124,454 คน และที่ยังไม่ได้จดทะเบียนก็ยังคงมีจำนวนไม่น้อยทั่วประเทศประเมินว่ามีแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองรวมกันทั้งที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียนประมาณ หนึ่งล้านกว่าคน ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบทางสังคมไทยอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ซึ่งหากรัฐบาลไทยไม่สามารถหามาตรการที่เหมาะสมมาใช้ในการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวอย่างมีระบบ และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์แรงงานในปัจจุบัน เพราะปัญหาเรื่องแรงงาน เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วย

จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดที่มีการใช้แรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมากในปี 2553 มีแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ขอขึ้นทะเบียน และขออนุญาตทำงาน จำนวน 124,454 คนแยกเป็นสัญชาติพม่าเป็นชาย 63,812 คน หญิง 56,416 คน สัญชาติลาวเป็นชาย 1,830 คน หญิง 1,510 คน และสัญชาติกัมพูชาเป็นชาย 543 คน หญิง 343 คนและเป็นแรงงานที่อยู่ในกิจการประมงจำนวน 2,527 คน โดยประมาณว่ามีแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทั้งหมด 6 ถึง 7 เท่าของจำนวนแรงงานต่างด้าวที่มาขอขึ้นทะเบียน หรือประมาณ 2 แสนกว่าคน

เนื่องจากจังหวัดสมุทรสาครมีชายฝั่งทะเลยาว 41.01 กิโลเมตร จึงมีการประกอบอาชีพทำการประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นอาชีพหลัก ปัจจุบันครัวเรือนที่ทำการประมงมีจำนวน 5,628 ครัวเรือน เป็นกิจการประมงน้ำจืด 3,769 ครัวเรือน และน้ำกร่อย/น้ำเค็ม 1,859 ครัวเรือน ผลผลิตจากการประมงทะเลส่วนใหญ่ได้รับจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ บริเวณอ่าวไทย ทะเลอันดามัน และมหาสมุทรอินเดีย รวมทั้งทะเลด้านประเทศเวียดนาม ชาวประมงสมุทรสาครมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาอาชีพ แสวงหาเทคนิคใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงกิจการอยู่เสมอ ทำให้สมุทรสาครเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางการประมงสูงมาก เป็นแหล่งธุรกิจประมงที่สำคัญของประเทศ ทั้งในด้านการจับปลาเป็นศูนย์รวมอุตสาหกรรม และธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการประมง เช่น ธุรกิจเกี่ยวกับการซื้อขายสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เป็นต้น ซึ่งมีตลาดจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ

เดิมมหาชัยเป็นหมู่บ้านชาวประมงแต่หลังจากมีการพัฒนาอุตสาหกรรมจึงทำให้ประมงที่นี้พัฒนาตัวเองไปเป็นประมงขนาดใหญ่ แรงงานสมัยก่อนเป็นแรงงานครอบครัว แต่เมื่อแรงงานในท้องที่พัฒนาตัวเองมากขึ้น ทำให้แรงงานขาดไปจึงต้องพึ่งพาแรงงานจากข้างนอก แรงงานจากหลายๆภูมิภาคของไทย หลังจากนั้นแรงงานต่างด้าวเริ่มเข้ามาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดสมุทรสาคร ประมาณปี 2539

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

มหาชัยมีการประกอบอาชีพประมงมีอย่างกว้างขวาง โดยมีเรือประมงที่ทันสมัยกว่า 1,000 ลำ ปริมาณ สัตว์น้ำที่จับได้ในแต่ละปีนับได้ว่าอยู่ในอันดับหนึ่งของประเทศ อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่มีนาเกลือ มากที่สุด มีสะพานปลาที่ใหญ่และทันสมัยแห่งหนึ่งรองจากกรุงเทพฯ ซึ่งมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ทันสมัยที่ใช้ในการลำเลียงขนถ่ายผลิตภัณฑ์ สัตว์น้ำทางทะเลทุกอย่างเป็นจำนวนมาก เป็นศูนย์กลางการค้าปลาทะเล และเป็นแหล่งที่เงินตราสะพัดหมุนเวียนวันละหลายล้านบาท มหาชัยมีเพียง 3 อำเภอ โรงงานส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองเพราะมีตลาดกุ้ง สะพานปลา ซึ่งกิจการเหล่านี้ต้องการคนงานจำนวนมาก และกิจการโรงงานก็ไม่อยากจะไปตั้งไกลจาก

แหล่งวัตถุดิบเพราะเสียเวลาในการขนส่งสินค้า จึงทำให้แรงงานส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ที่ อ.บ้านแพ้วซึ่งเป็นพื้นที่เกษตร ส่วนอำเภอกระทุ่มแบนกิจการส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมเกษตรในครัวเรือนกับโรงงานอื่น ๆ เช่น ทอผ้า โรงเลื่อย เพราะเป็นพื้นที่ต่อกับกรุงเทพมหานครฯ ปัจจุบันเมืองมหาชัย มีโรงงานอุตสาหกรรมประมาณ 3,291 โรง ซึ่งขยายเข้าไปตามถนนชอยสายสั้น ๆ ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมดั้งเดิมกระจุกกระจายถูกทิ้งร้างเป็นหย่อม ๆ ขาดแคลนน้ำและได้รับผลกระทบจากน้ำทิ้ง น้ำเสีย ขยะอุตสาหกรรม จนไม่สามารถทำการเกษตรต่อไปได้ ซึ่งผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินต้องรอขาย ทิ้งร้างไว้หรือไม่ก็ต้องประกอบอาชีพอย่างอื่น เช่น ขายไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ยืนต้นหรือเลี้ยงปลา เจ้าของ กิจการยังเป็นคนในพื้นที่ส่วนใหญ่แต่ก็มีมาจากข้างนอกบ้าง เนื่องจากช่วงหลังมีลักษณะเป็นบริษัทร่วมมากขึ้น ตอนนี้อาหารทะเลเป็นสินค้าส่งออก บริษัทใหญ่ๆ ก็จะมีคนจากข้างนอกเข้ามาเป็นผู้ประกอบการ เป็นหุ้นส่วน คนมหาชัยจริง ๆ จะมีเล็ก หรือ โรงงานแกะกุ้ง ตัดปลาเล็ก ๆ หรือส่วนหนึ่งก็เป็นเจ้าของเรือ ซึ่งบริเวณหลังตลาดกุ้ง จะมีชุมชนไทยมอญอยู่ เช่น วัดหงษ์ วัดโกรกราก วัดเจดีย์ ซึ่งสามารถสังเกตได้ว่าเป็นวัดมอญโดยดูจากเสาหงษ์ บริเวณชุมชนตลาดกุ้ง ซึ่งเป็นที่พักของคนงาน มองเห็นเพียงเป็นแนวยาว ที่นี้เรียกได้ว่าเป็น “ซูเปอร์มาร์เกตของคนจากพม่า” เนื่องจากมีสินค้าจากพม่าที่คนงานสามารถจับจ่ายใช้สอยได้อย่างคุ้นเคย มีตั้งแต่หนังสือภาษามอญ ภาษพม่า ไปสเตอร์รูปดาราราชของพม่า โสร่ง ผ้าถุง ของใช้ทั่วไป ตลอดจนอาหารจำพวกปลาแห้ง ผัก ซึ่งของเหล่านี้นำมาจากชายแดนสังขละบุรี จ.กาญจนบุรี และชายแดนแม่สอด จ.ตาก ตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีแรงงานต่างด้าวชาวพม่าเป็นชุมชนขนาดใหญ่ และมีสถิติอาชญากรรมสูงมากเป็นที่น่าสังเกตว่า ความจำเป็นเร่งด่วนของการจัดการปัญหาโดยใช้ พ.ร.บ. ความมั่นคงฯ ที่มหาชัย ได้รับการจัดลำดับความสำคัญยิ่งกว่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีปัญหาการก่อ ความไม่สงบเสียอีก

จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษาต้องการทราบถึงผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจที่ทำให้ผู้ประกอบการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าว เข้าทำงานในธุรกิจประมง ในตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร ว่าเกิดจากสาเหตุใดบ้างที่ทำให้แนวโน้มการมีแรงงานงานต่างด้าวในบริเวณดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้ และป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากการกระทำต่างๆที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานในธุรกิจประมง ปัญหาและอุปสรรค การตัดสินใจเลือกแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานในธุรกิจนี้

2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงานของแรงงานต่างด้าว และผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้น
หลังจากมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบผลกระทบที่มีความสำคัญภายหลังตัดสินใจเลือกแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานใน
ธุรกิจประมง ตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร
2. ผลการศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาแรงงานต่างด้าว
ล้นเมืองในตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร

ขอบเขตของการวิจัย

ก. **ขอบเขตเนื้อหา :** เป็นการศึกษาปัจจัยทางด้านพฤติกรรมที่ส่งผลภายหลังการตัดสินใจ
เลือกแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานในธุรกิจการประมง ตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร

ข. **ขอบเขตประชากร :** ผู้ประกอบการธุรกิจประมงและประมงต่อเนื่อง อำเภอมหาชัย
จังหวัดสมุทรสาคร

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ผู้ประกอบการ หมายถึง เจ้าของกิจการธุรกิจประมง ในตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องผลกระทบที่มีผลภายหลังการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานในธุรกิจประมง ในตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ความหมายของผู้ประกอบการ
2. ความหมายของแรงงานต่างด้าว
3. แนวคิดและทฤษฎี
 - 3.1 แนวคิดการแสวงหาบุคคล
 - 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย
 - 3.3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวของประเทศไทย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของผู้ประกอบการ

"ผู้ประกอบการ" ภาษาอังกฤษเรียกว่า Entrepreneurs ในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ หมายถึง บุคคลที่ยอมรับความเสี่ยงตั้งองค์กรธุรกิจขึ้นมา เพื่อหวังจะได้ผลกำไร นอกจากนั้นก็ยังมีนักเศรษฐศาสตร์ ที่มีชื่อเสียงดัง ๆ อีกหลายคนได้ให้นิยามไว้มากมาย และแตกต่างกันออกไปแต่จะขอคัดลอกนิยามที่ ดร.นิมิตร นนทพันธุ์ชาวาทย ซึ่งเป็นนักเศรษฐศาสตร์ ที่มีชื่อเสียงของไทย ได้ไปบรรยายให้กับผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ของโครงการพัฒนาผู้ประกอบการอุตสาหกรรม รุ่นที่ 1 จังหวัดสงขลา เมื่อปี 2528 ได้ให้ความหมายไว้อย่างชัดเจนดังต่อไปนี้ "ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมคือผู้ที่เป็นเจ้าของธุรกิจ ได้มองเห็นโอกาสที่จะทำกำไร โดยการผลิตสินค้าชนิดใหม่ขึ้นมาเสนอขายในตลาดด้วยการนำเอาขบวนการผลิตใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพ ดีกว่าเดิมเข้ามาใช้ หรือด้วยการปรับปรุงองค์กรผู้ประกอบการอุตสาหกรรม เป็นผู้แสวงหาเงินทุน รวบรวมปัจจัยในการผลิตและการจัดการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ กล่าวมาข้างต้น" คำจำกัดความดังกล่าว ทำให้เห็นว่าบุคคลที่จะเป็นผู้ประกอบการนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น ขวนขวายที่จะเอาปัจจัยการผลิตต่างๆ มาผสมผสานด้วยหลักการจัดการ ทำให้เกิดเป็นสินค้าแปลกใหม่ เกิดผู้บริโภคนใหม่ มีการเสาะแสวงหาตลาด หรือช่องทางที่ทำให้เกิด

กำไร เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งแปลก ๆ ใหม่ให้กับสินค้าตัวเดิมอยู่เสมอ หรือปรับปรุงกระบวนการผลิตเดิมให้ดีขึ้น เกิดการลดต้นทุนการผลิต ในการบริหารงานการจ้ดองค์กรโดยหาข้อบกพร่อง แล้วทำการปรับปรุงให้ดีขึ้น ติดตามข่าวสารสถานการณ์ต่าง ๆ ที่รู้คหน้าอย่างรวดเร็ว ตลอดจนวิทยาการใหม่ ๆ ไปใช้ปรับปรุงให้ดีขึ้น

2. ความหมายของแรงงานต่างด้าว

ความหมายของแรงงานข้ามชาติโดยทั่วไปหมายถึง บุคคลผู้ซึ่งไม่มีสัญชาติไทย แต่ก็มีผู้ให้ความหมายที่แตกต่างกันไปทั้งในแง่กฎหมายและในทางวิชาการ

ความหมายของคนต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 หมายถึงบุคคลธรรมดาซึ่ง ไม่มีสัญชาติไทย และกำหนดไว้ว่า คนต่างด้าวจะทำงานได้เมื่อได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการจัดหางานหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายเท่านั้น

องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ได้ให้ความหมายของแรงงานข้ามชาติไว้ในอนุสัญญาฉบับที่ 97 ว่าด้วยการอพยพเพื่อการทำงาน(ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2492 (ค.ศ. 1949) มาตรา 11 หมายความว่า บุคคลที่ย้ายถิ่นจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งเพื่อที่จะไปทำงาน มากกว่าที่จะไปใช้จ่ายเงินของตนเอง และรวมถึงบุคคลใดๆที่โดยปกติแล้วได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้อพยพเพื่อทำงาน แต่ไม่รวมถึงคนที่ทำงานตามบริเวณชายแดน จิตรกร หรือสมาชิกของกลุ่มผู้ชำนาญการที่เข้าเมืองระยะสั้น ชาวเรือ และลูกเรือเดินทะเลต่างชาติ นอกจากนี้ในอนุสัญญาองค์กรแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ 143 ยังไม่รวมถึงบุคคลที่เข้ามาเพื่อการศึกษาหรือการฝึกอบรมและบุคคลที่เข้ามาทำงานชั่วคราวเฉพาะด้านอันเนื่องมาจากการร้องขอของนายจ้างในประเทศไทย และต้องออกไปเมื่อเสร็จสิ้นการทำงานนั้นแล้ว

สำหรับองค์กรสหประชาชาติ ได้มีการกำหนดความหมายแรงงานข้ามชาติในอนุสัญญาว่า ด้วยการคุ้มครองสิทธิของบรรดาแรงงานข้ามชาติ และสมาชิกในครอบครัวของเขาเหล่านั้น ไว้ในมาตรา 2 หมายความว่า " บุคคลซึ่งจะถูกว่าจ้างให้ทำงาน กำลังถูกว่าจ้าง หรือเคยถูกว่าจ้างทำงาน โดยได้รับค่าตอบแทนในรัฐที่ตนไม่ได้เป็นคนของชาตินั้น " ซึ่งเห็นได้ว่า ความหมายแรงงานข้ามชาติของสหประชาชาติมีความหมายกว้างกว่าความหมายแรงงาน ข้ามชาติขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศมาก เพราะได้รวมถึงคนงาน 8 ประเภท ได้แก่ คนงานที่ทำงานตามบริเวณชายแดน คนงานตามฤดูกาล ชาวเรือ คนงานที่ทำงานในสถานที่ทำงานนอกประเทศ คนงานที่ทำงานโยกย้ายไปมา คนงานที่ทำงานตามโครงการ คนงานที่มีกิจการของตนเอง และคนงานที่ได้รับการว่าจ้างพิเศษให้ไปทำงานในประเทศที่ตนไม่ได้มีสัญชาติ นั้น อย่างไรก็ตามก็ยังไม่รวมถึง

บุคคลที่เดินทางข้ามประเทศเพื่อทำงานในฐานะที่เป็นผู้ลงทุน (Investor) ผู้ลี้ภัยหรือบุคคลที่ไม่มีสัญชาติ (Refugees Or Stateless Person) นักเรียน นักศึกษา หรือผู้ฝึกอบรม และผู้ที่ทำงานภายใต้การว่าจ้างขององค์กรระหว่างประเทศ

ประเภทของแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย

แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยอาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แรงงานข้ามชาติที่เข้าเมือง โดยถูกกฎหมาย และแรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

ประเภทที่ 1 แรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย (Legal Migrant Worker)

แรงงานข้ามชาติที่เข้าเมือง โดยถูกกฎหมายมีอยู่ด้วยกัน 4 ประเภท ได้แก่

1.1 ประเภทตลอดชีพ คือ แรงงานข้ามชาติที่ได้รับอนุญาตทำงานตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 322 พ.ศ. 2515 ตามความในข้อ 10(1) ของประกาศฉบับหนึ่งซึ่งกำหนดให้ใบอนุญาตทำงานแบบตลอดชีพนี้ใช้ได้ตลอดชีวิต ของแรงงานข้ามชาติตามอาชีพที่แรงงานข้ามชาติเคยทำอยู่ก่อนขอออกใบอนุญาตทำงาน เว้นแต่แรงงานข้ามชาติจะเปลี่ยนอาชีพใหม่ แม้พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 จะถูกยกเลิกไป โดยพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ใช้บังคับแทนแต่เงื่อนไขนี้ก็ยังมิผลใช้บังคับ

แรงงานข้ามชาติที่ได้รับใบอนุญาตทำงานแบบตลอดชีพนี้ได้แก่ แรงงานข้ามชาติผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและ ทำงานอยู่ก่อนวันที่ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 ใช้บังคับคือก่อนวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2515 และได้ยื่นขอใบอนุญาตทำงานภายใน 90 วันนับแต่วันที่ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 ใช้บังคับ (คือภายในวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2516) และหากใบอนุญาตทำงานออกให้แล้วแต่แรงงานข้ามชาติยังไม่ได้รับใบอนุญาตและยัง ทำงานอยู่จนถึงวันที่พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ใช้บังคับ (พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวใช้บังคับเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2521) ก็ต้องปรากฏว่าแรงงานข้ามชาตินั้นได้ไปปรับใบอนุญาตทำงานภายในวันที่ 60 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ (คือภายในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2521) แรงงานข้ามชาตินั้นจึงจะได้รับใบอนุญาตทำงานตลอดชีพ แต่ต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่

เหตุผลของการเข้ามาทำงานในประเทศไทยของแรงงานข้ามชาติที่ขอและได้รับใบอนุญาตทำงานแบบตลอดชีพนี้ ก็เนื่องมาจากแรงงานข้ามชาติประเภทนี้เป็นแรงงานข้ามชาติที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยและทำงานอยู่ก่อนวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 (วันที่ประกาศใช้ประกาศคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ 322) ซึ่งขณะที่แรงงานข้ามชาติเหล่านี้เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้น ประเทศไทย ยังไม่มีกฎหมายกำหนดให้แรงงานข้ามชาติขออนุญาตทำงาน เมื่อต่อมาประเทศไทยตรากฎหมาย กำหนดควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว โดยการให้ต้องขออนุญาตทำงานตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 (กฎหมายที่ใช้ขณะนั้น) ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 จึงให้อำนาจอธิบดีกรมแรงงาน ออกใบอนุญาตทำงานประเภทตลอดชีพให้แก่แรงงานข้าม ชาติกลุ่มนี้ได้แรงงานข้ามชาติประเภทนี้ ถือว่าเป็นแรงงานข้ามชาติถูกกฎหมายมาตั้งแต่ดั้งเดิม

1.2 ประเภทชั่วคราว คือแรงงานข้ามชาติที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว (Non Immigrant Visa) ใบอนุญาตทำงานแบบชั่วคราวจะออกให้แก่แรงงานข้ามชาติที่ เข้าเมืองถูกต้องตาม กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยถือวีซ่าประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant Visa) หรือ แรงงานข้ามชาติที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยแล้วยื่นขอใบอนุญาตทำงาน การอนุญาตให้ แรงงานข้ามชาติได้รับใบอนุญาตทำงานประเภทชั่วคราวจะเป็นไปตาม หลักเกณฑ์พระราชบัญญัติ การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 มาตรา 9 ซึ่งบัญญัติว่า ห้ามมิให้คนต่างด้าวทำงานนอกจาก งานที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของ คนไทย และความต้องการแรงงานข้ามชาติที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ และได้รับใบอนุญาตจาก นายทะเบียน เว้นแต่คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วย คน เข้าเมือง เพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนที่มีระยะเวลาทำงานไม่เกินสิบห้าวัน แต่คนต่างด้าวจะ ทำงานนั้นได้เมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบ คน ต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตตาม มาตรา 9 ต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนมี ระยะเวลาการทำงานไม่เกินสิบห้าวัน แต่คนงานต่างด้าวนั้นจะทำงานได้เมื่อมีหนังสือแจ้งให้อธิบดีหรือเจ้าพนักงาน ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ตามแบบที่อธิบดีกำหนด

ดังนั้น หากงานใดเป็นงานที่มีได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงหรือเป็นงานที่กำหนดห้าม คนงาน ต่างด้าวประกอบอาชีพตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา คนต่างด้าวนั้นก็ไม่สามารถ ขออนุญาตทำงานดังกล่าวในประเทศไทยได้ ปัจจุบันมีพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพที่ห้าม คนต่างด้าวทำงาน พ.ศ. 2522 และพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่าง ด้าวทำงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 ซึ่งได้กำหนดอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำไว้รวมทั้งหมด 39 อาชีพ นอกจากการประกอบอาชีพที่ต้องห้ามดังกล่าว 39 อาชีพแล้ว สำหรับงานในอาชีพที่ แรงงานข้ามชาติจะขออนุญาตทำงานในประเทศไทยได้นั้นก็ยัง คงต้องมีกฎเกณฑ์กำหนดว่า การ พิจารณาออกใบอนุญาตทำงานให้แก่แรงงานข้ามชาตินั้นให้เจ้าหน้าที่พิจารณา อนุญาตเท่าที่จำเป็น

ทั้งนี้โดยคำนึงถึงประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การแข่งขันคนไทย ความมั่นคงของประเทศและหลักมนุษยธรรมตามระเบียบกรมการจัดหางานว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคำขออนุญาตทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2537

โดยปกติการขออนุญาตให้แรงงานข้ามชาติทำงานในประเทศไทยตามเงื่อนไขของใบอนุญาตทำงานแบบชั่วคราวจะกำหนดให้แรงงานข้ามชาติทำงานในประเทศไทยได้ไม่เกิน 2 ปี แต่แรงงานข้ามชาติสามารถขอต่ออายุใบอนุญาตได้

เหตุผลของการเข้าทำงานในประเทศไทยของแรงงานข้ามชาติประเภทนี้ที่สำคัญเป็นปัจจัยผลักดันจากประเทศต้นทางที่มีความแตกต่างในระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยซึ่งการเข้ามาทำงานในประเทศไทยอาจทำให้ได้รับ ค่าตอบแทนมากกว่าการทำงานในประเทศบ้านเกิดของแรงงานข้ามชาติ และปัจจัยดังกล่าวจากการขาดแคลนแรงงานบางประเภทในประเทศไทยเอง

1.3 ประเภทส่งเสริมการลงทุน (BOI) คือ การออกใบอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน หรือตามกฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติในลักษณะเดียวกัน เช่น พระราชบัญญัติปีโตรเลียม พระราชบัญญัตินิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น ใบอนุญาตประเภทนี้อาจเรียกอย่างย่อได้ว่า ใบอนุญาตประเภทส่งเสริมการลงทุน หลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตทำงานประเภทส่งเสริมการลงทุนนี้จะออกให้แก่แรงงานข้ามชาติที่ได้เข้าเมืองถูกต้องตามกฎหมาย โดยถือวีซ่าประเภทคนอยู่ชั่วคราว(Non-Immigrant Visa) และได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม การลงทุนและกฎหมายอื่นที่รัฐส่งเสริม ซึ่งได้แก่พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2521 เป็นต้น สำหรับระยะเวลาในการอนุญาตให้ทำงานได้นั้นจะเป็นไปตามที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติแต่ละฉบับเสนอไปโดยขออนุญาตให้มากกว่า 1 ปีก็ได้ และสามารถขอต่อใบอนุญาตได้เช่นเดียวกันกับใบอนุญาตทำงานประเภทชั่วคราว

เหตุผลของการเข้าทำงานของแรงงานข้ามชาติประเภทนี้ ก็เนื่องมาจากนักลงทุนต่างชาติและบริษัทข้ามชาติที่เข้ามาลงทุนประกอบกิจการ ภายในประเทศไทยตามนโยบายส่งเสริมและเชื้อเชิญการลงทุนของรัฐบาลไทยมักต้อง การใช้แรงงานที่หาได้ยากในประเทศไทยในการเริ่มต้นและดำเนินกิจการ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วแรงงานข้ามชาติที่ได้รับอนุญาตทำงานประเภทนี้มักเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือแรงงานประเภทที่มีฝีมือ(Skill Workers) ซึ่งเคยทำงานอยู่แล้วในบริษัทแม่ของบริษัทข้ามชาติซึ่งมาลงทุนในประเทศไทย โดยส่วนใหญ่มักประกอบอาชีพเป็นกรรมการผู้จัดการ

วิศวกร ผู้เชี่ยวชาญการผลิต ครู อาจารย์ เหตุที่บริษัทข้ามชาติเหล่านี้ไม่จ้างคนไทยก็เนื่องมาจากเหตุผลทั้งของความ ต้องการของบริษัทข้ามชาติเองและบริษัทเหล่านี้ต้องการคนที่มีความสามารถสูง พูดภาษานั้นๆ ได้ อีกทั้งยังไม่เชื่อความสามารถของคนไทยหรือกิจการนั้นเป็นกิจการของตนเอง/ คู่ สมรส/ญาติ เป็นการร่วมลงทุน/หรือมีสัญญาว่าจะต้องส่งวิศวกรมาควบคุม หรือต้องการถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็นต้น

1.4 ประเภทที่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา 13 ของพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ได้แก่ แรงงานข้ามชาติที่ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศ แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่า ด้วยคนเข้าเมือง และอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร แรงงานข้ามชาติที่เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยและแรงงานข้าม ชาติโดยผลของการถูกถอนสัญชาติ

1.5 ประเภทแรงงานข้ามชาติที่ไม่อยู่ในบังคับตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

ยังมีแรงงานข้ามชาติถูกกฎหมายอีกประเภทหนึ่งทำงานอยู่ในประเทศไทย แต่ไม่ตกอยู่ภายใต้การควบคุมที่ต้องขอใบอนุญาตทำงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ทั้งนี้เป็นไปตามข้อยกเว้นตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 แรงงานข้ามชาติประเภทนี้สามารถแบ่งได้เป็นสองกลุ่มย่อยซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มแรกเป็นแรงงานข้ามชาติที่มีสถานะเป็นบุคคลในคณะผู้แทนทางการทูต บุคคลในคณะผู้แทนทางกงสุล ผู้แทนของประเทศสมาชิกและพนักงานขององค์การสหประชาชาติ และทบวงการชำนัญพิเศษ รวมถึงคนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางมาจากต่างประเทศเพื่อทำงานประจำอยู่กับ บุคคลดังกล่าวด้วย ในการเข้ามาทำงานในประเทศไทยของบุคคลเหล่านี้นั้นก็ เป็นไปเพื่อการดำเนิน ความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศไทย โดยแรงงานข้ามชาติเหล่านี้จะได้รับการคุ้มครองเอกสิทธิ์และการคุ้มกันตามพระราชบัญญัติว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต พ.ศ. 2527

เป็นไปตามพันธกรณีของประเทศไทยที่มีต่อสนธิสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วย ความสัมพันธ์ทางการทูต (Vienna Convention on Diplomatic Relations, 1961) กลุ่มที่สองได้แก่ แรงงานข้ามชาติที่มีสถานะเป็นบุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือ ภารกิจตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่าง ประเทศ บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา วัฒนธรรม ศิลปะการกีฬา หรือกิจการอื่น ทั้งนี้ตามที่ได้กำหนดตามพระราชกฤษฎีกา และบุคคลอื่นที่รัฐบาลอนุญาตให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือกิจการอย่างหนึ่ง อย่างใด

เหตุที่แรงงานข้ามชาติกลุ่มนี้ไม่ต้องขออนุญาตทำงานเหมือนอย่างแรงงานข้ามชาติโดยทั่วไป เนื่องจากแรงงานข้ามชาติกลุ่มนี้เป็นกลุ่มคนที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกจากหน่วยงานของรัฐให้เข้ามาเพื่อทำประโยชน์ให้กับประเทศไทยอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องผ่านการขออนุญาตทำงานอีก

ประเภทที่ 2 แรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย (Illegal Migrant Worker)

แรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเป็นกลุ่มที่ไม่มีทักษะฝีมือทำงานในตลาดแรงงานระดับล่าง สาเหตุที่ต้องจ้างแรงงานกลุ่มนี้มี 2 ประการ คือ ขาดแคลนแรงงานไทย เนื่องจากบางอาชีพแรงงานไทยไม่สนใจทำ และในช่วงฤดูกาลเกษตรแรงงานในภาคเอกชนบางส่วนจะถอนตัวไปช่วยงานในครัวเรือน เกษตร และอีกสาเหตุหนึ่งคือ แรงงานข้ามชาติมีค่าจ้างที่ต่ำกว่าแรงงานไทยมาก จึงเป็นเหตุจูงใจให้นายจ้างนิยมจ้างแรงงานข้ามชาติลักลอบเข้าเมืองกลุ่มนี้มากขึ้น แรงงานข้ามชาติตามมติ ครม. เป็นแรงงานที่ได้รับอนุญาตให้มาทำงานเป็นการชั่วคราว เพื่อทดแทนการขาดแรงงานในประเทศไทย 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว กัมพูชา

ประวัติความเป็นมาและการดำเนินการเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย

ปัญหาแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยได้เริ่มจากการมีผู้อพยพลี้ภัยชาวอินโดจีน เข้ามาตั้งแต่ พ.ศ. 2523 แต่จากการดำเนินนโยบายของรัฐในยุคนั้น ประกอบกับการประสานกับประเทศเพื่อนบ้านและสำนักข้าหลวงใหญ่ขององค์การสหประชาชาติทำให้ประเทศไทยสามารถที่ดำเนินการส่งกลับผู้ลี้ภัยได้เกือบทั้งหมดเมื่อ สิ้น พ.ศ. 2538 และเมื่อสิ้น พ.ศ. 2539 ก็สามารถเปิดศูนย์อพยพได้ทุกแห่ง ในขณะที่สถานการณ์โยกย้ายถิ่น โดยเหตุผลทางการเมืองของผู้อพยพจากอินโดจีนได้คลี่คลายลงจนเกือบหมดปัญหาแต่ สภาพการบีบคั้นทางเศรษฐกิจก็ส่งผลให้ผู้อพยพในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว เวียดนาม กัมพูชา และพม่า ได้ลักลอบเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอีกในระยะต่อมา ทำให้รัฐบาลต้องกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติขึ้น โดยเฉพาะ

3. แนวคิดและทฤษฎี

3.1 แนวคิดการแสวงหาบุคคล

การเลือก

การเลือก (selection) เป็นกระบวนการขึ้นต่อเนื่องจากการสรรหา มีวัตถุประสงค์ในการคัดเอาคนดีและเหมาะสมที่สุดมาทำงาน คนอย่างไรจึงจะเป็นคนที่ดีและเหมาะสมที่สุดนั้นมีอยู่ 2

แนวความคิดคั้งนี้ แนวความคิดฝ่ายที่หนึ่ง มี ทศนะว่าคนที่มีความดี มีแววดี ฝึกให้ทำอะไรก็จะทำได้ดี ทั้งนั้น ถือว่าคุณวุฒิอยู่ที่ตัวตน จึงสรรหาคคนหนุ่มสาวที่เพิ่งสำเร็จการศึกษา มีหัวมี มีแววดี มีความรู้ทั่วไปกว้างขวาง รอบรู้เฉลี่ยฉลาดมาทำงานตั้งแต่ขั้นต้นๆ แล้วจัดการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงๆ ขึ้นไปในอนาคต การสรรหาคคนตามแนวความคิดนี้จึงสรรหามาเป็น เจเนอรัลลิสต์ (generalist) โดยสรรหาคคนที่ยังไม่ต้องเป็นงานมาฝึกเพื่อใช้งานในอนาคต เป็นการสรรหาคคนก่อนมีประสบการณ์เข้ามาหาประสบการณ์ในองค์กร แนวความคิดดังกล่าวนี้มีต้นกำเนิดมาจากประเทศอังกฤษซึ่งเป็นประเทศที่ปกครอง โดยกษัตริย์และมีระบบขุนนาง จึงสรรหาคคนมาเป็นลูกหม้อตั้งแต่ขั้นต้นๆ และพัฒนาให้อยู่ในตำแหน่งหน้าที่เดียวตลอดชีวิตเป็นอาชีพในทางนั้นๆ ไปเลย

แนวความคิดฝ่ายที่สอง มี ทศนะว่าคนเราจะเก่งไปเสียทุกอย่างไม่ได้แต่ละคนจะถนัดแต่ละอย่าง และถ้าฝึกคนให้ทำได้หลายอย่างก็จะเป็นไม่เก่ง จึงต้องสรรหาคคนมาให้เหมาะสมกับงานโดยถือว่า คุณวุฒิอยู่ที่งาน จึงกำหนดคุณวุฒิที่ต้องการสำหรับแต่ละงานไว้แล้วสรรหาคคนที่มีคุณวุฒิตามที่กำหนดไว้ นั้นมาทำงานเฉพาะอย่าง การสรรหาคคนตามแนวความคิดนี้จึงสรรหามาเป็น สเปเชียลลิสต์ (specialist) โดยสรรหาคคนที่เป็นงานแล้วมีประสบการณ์มาทำงาน แนวความคิดหลังนี้มีต้นกำเนิดมาจากประเทศอังกฤษสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศประชาธิปไตยและมีความเจริญทางธุรกิจ จึงสรรหาคคนที่เป็นงานและมาทำงานเฉพาะกิจ สรรหาคคนมาจากนอกองค์กรเข้ามาทุกระดับ ไม่จำกัดอายุ การสรรหาคคนตามแนวความคิดนี้ต้องทำกันบ่อยมาก เพราะจะมีคนย้ายงานโดยถูกดึงตัวกันไปมาอยู่เรื่อยๆ เมื่อได้สรรหาคบุคคลที่มีคุณสมบัติตามต้องการมาสมัครแล้ว จากนั้นก็ดำเนินการเลือกให้ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่สุด ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญๆ ดังนี้

1. การตรวจสอบคุณสมบัติ ได้แก่ ตรวจสอบว่ามีคุณสมบัติการศึกษาตรงตามที่ต้องการหรือไม่ ขาดคุณสมบัติพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ เช่น เคยต้องโทษ เป็นโรคติดต่อต้องห้าม เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่ เป็นต้น

2. วัดความรู้ความสามารถ มีหลายวิธี ที่นิยมใช้กันทั่วไปคือการสอบ ซึ่งแยกเป็นสอบข้อเขียน สอบภาคปฏิบัติ บางองค์การอาจพิจารณาจากประวัติการศึกษา ประวัติการทำงานเดิม นอกจากนี้ ก็อาจวัดความรู้ความสามารถโดยการคัดเลือกเพื่อประเมินคุณภาพบุคคลว่าเหมาะสมที่จะรับเข้าทำงานหรือไม่ การคัดเลือกอาจพิจารณาเฉพาะบุคคลเดียวหรือคัดเลือกจากกลุ่มบุคคลก็ได้ มีข้อสังเกตว่าวิธีการคัดเลือกนั้นเป็นวิธีที่อาจนำไปสู่ระบบอุปถัมภ์หรือ เล่นพวกได้ง่าย จึงไม่นิยมใช้ เว้นแต่กรณีพิเศษจริงๆ เท่านั้น เช่น การคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งสูงและสำคัญ โดยทั่วไปแล้วนิยมใช้วิธีการสอบซึ่งเป็นวิธีวัดคนได้ดีที่สุดสะดวกที่สุด และเป็นธรรมที่สุดในขณะนี้

3. การสัมภาษณ์ เป็นการเรียกผู้สมัครมาพบพูดคุยเพื่อดูบุคลิกลักษณะ กิริยาท่าทาง การพูดจา ตลอดจนดูไหวพริบและเขาวนปัญญา การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและทัศนคติ บางตำแหน่งอาจ

ไม่ต้องวัดความรู้ความสามารถเพียงแต่เชิฐมาสัมภาษณ์ก็เพียงพอ แล้ว โดยเฉพาะผู้ผ่านงานมามาก หรือผู้ที่จบบรรจุเข้าทำงานในตำแหน่งสูงๆ ซึ่งจะพิจารณาจากประวัติการศึกษาและประวัติการทำงาน

4. การตรวจสอบคุณภาพ เพื่อ กลั่นกรองเอาแต่คนที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจโดยให้แพทย์เป็นผู้ ตรวจโดยตรง เช่น ตรวจเลือด ตรวจโรคเอดส์ ปอด หัวใจ เป็นต้น เพราะตำแหน่งงานบางตำแหน่งอาจต้องการผู้ที่มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์เป็นกรณี พิเศษ การตรวจสอบสุขภาพจะช่วยให้คัดเลือกได้คนที่เหมาะสม

5. การให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการเลือกสรร กล่าวคือ เมื่อเลือกได้คนมาแล้วก็ให้ทดลองทำงานจริงๆ สักชั่วระยะเวลาหนึ่งก่อน ถ้าพิสูจน์ตนเองว่าทำงานได้ ความประพฤติดี จึงจะรับไว้เป็นการถาวร

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย

ในบรรดาความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาเข้าเมืองผิดกฎหมาย หลายประเทศได้ใช้มาตรการ 2 ด้าน คือ ด้านแรก โดยการเข้มงวดต่อการบังคับใช้กฎหมายเพื่อจับกุมและผลักดันผู้เข้าเมืองผิดกฎหมายกลับประเทศ และป้องกันการลักลอบเข้าเมืองตามชายแดนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกด้านหนึ่งโดยการผ่อนปรนให้แรงงานที่ลักลอบเข้าประเทศไปแล้วสามารถทำงานได้ ก่อนที่จะใช้มาตรการผลักดันต่อไปสำหรับผู้ที่ไม่มารายงานตัว ซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังนี้ (กฤติยา อาชวนิชกุล 2545 : 22-26)

3.2.1 มาตรการในการจัดการแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย หลายประเทศใช้มาตรการใหญ่ 2 ด้านคือ

3.2.1.1 การนิรโทษกรรม (Amnesty) อาจหมายถึงผู้เข้าเมืองผิดกฎหมายที่เข้าข่ายได้รับการผ่อนปรนสามารถขอสิทธิความเป็นพลเมือง (Citizenship) ของประเทศได้ หรืออาจใช้ศัพท์นี้เพื่อหมายถึง การไม่เอาโทษผู้เข้าเมืองที่มารายงานตัวก่อนที่จะดำเนินการส่งกลับประเทศ

3.2.1.2 การจดทะเบียนเพื่อรับใบอนุญาตตามกฎหมายที่ประกาศ (Regularization) มีความหมายคล้ายคลึงกันคือ การออกใบอนุญาตทำงานได้ชั่วคราวในประเภทงานที่ได้รับการผ่อนปรนให้จ้างแรงงานต่างด้าวได้

3.2.2 มาตรการการจัดการแรงงานต่างด้าวที่มีการใช้อยู่ทั่วโลกมีอยู่หลายมาตรการ ซึ่งในทางปฏิบัติอาจใช้มากกว่าหนึ่งมาตรการในการจัดการที่สำคัญๆ 6 รูปแบบดังนี้

3.2.2.1 การป้องกันการนำเข้าแรงงานต่างด้าวที่ไม่ถูกกฎหมาย โดยการเดินทางโดยเครื่องบิน เนื่องจากมีกฎของคณะกรรมการองค์การการบินระหว่างประเทศ (Council of International Civil Aviation Organization: ICAO) กำหนดว่า สายการบินทุกสาย จะต้องรับผิดชอบและมีหลักประกันว่าผู้โดยสารสายการบินทุกคนมีตั๋วโดยสารและมีเอกสารเดินทางเข้าเมืองหรือเข้าประเทศปลายทางอย่างถูกต้อง มาตรการข้างต้นนี้ อาจทำให้คนเข้าเมืองผิดกฎหมายที่เดินทางโดยเครื่องบินลดจำนวนลง แต่ใช้ไม่ได้ผลกับการลักลอบระหว่างประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกันยาว เพราะการลักลอบมาจากการเดินทางโดยเรือ และเดินข้ามพรมแดนเข้ามามากกว่า แต่เหมาะสมกับประเทศที่เป็นหมู่เกาะ

3.2.2.2 การจัดการแบบผ่อนปรน การผ่อนปรนให้แรงงานต่างด้าวทำงานได้แทนการถูกส่งกลับประเทศ เนื่องจากสถานการณ์ขาดแคลนแรงงานระดับล่างที่คนในประเทศไม่ต้องการทำ มาตรการนี้มักใช้ก่อนที่จะทำการผลักดันต่อไป สำหรับผู้ไม่มีรายงานตัว มาตรการมักเรียกปะปนกันว่า การนิรโทษกรรม (Amnesty) หรือการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย (Regularization)

3.2.2.3 การบังคับใช้กฎหมายเข้าเมืองและการควบคุมชายแดนอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะที่เป็นชายแดน ติดต่อระหว่างประเทศ การลงโทษอย่างจริงจังกับผู้อำนวยความสะดวกหรือลักลอบนำเข้าแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเจ้าของสถานประกอบการที่ต้องการแรงงานและพวกนายหน้าจัดหางาน มาตรการใช้ไม่ได้ผล ถ้าการบังคับใช้กฎหมายหย่อนยาน หรือเจ้าหน้าที่ที่ฉ้อฉล

3.2.2.4 การแก้กฎหมายเพื่อลดแรงจูงใจในการเข้าเมืองแบบไม่ถูกกฎหมาย ในหลายประเทศใช้มาตรการนี้ในการแก้ปัญหา เพื่อเพิ่มประเภทของบุคคลที่สามารถขอลี้ภัยที่อยู่และทำงานในประเทศมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันกฎหมายก็เพิ่มโทษแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายมากขึ้นด้วย

3.2.2.5 การผลักดันแรงงานต่างด้าวกลับประเทศ ทุกประเทศที่เผชิญกับปัญหาการเข้าเมืองผิดกฎหมาย จะมุ่งใช้มาตรการนี้ผสมผสานกับมาตรการอื่น ๆ อย่างเช่น ประเทศที่มีแนวชายแดนติดต่อกันจะใช้วิธีส่งผู้ลักลอบเข้าเมืองจากจุดที่ลักลอบเข้ามา ทั้งนี้ผู้ลักลอบเข้ามามักต้องโทษจำหรือปรับก่อนเดินทางกลับ สำหรับการเดินทางกลับทุกประเทศ กำหนดให้ผู้เข้าเมืองผิดกฎหมายต้องเป็นผู้จ่ายเอง ในกรณีที่ไม่มีเงินพอ ประเทศต้นทางเป็นผู้จ่ายแทน หรืออย่างบางประเทศอาจผ่อนปรนให้ทำงาน รับจ้างทำความสะอาด ให้มีรายได้พอสำหรับเดินทางกลับประเทศของตนได้

3.2.2.6 การผสมกลมกลืนผู้เข้าเมืองโดยให้สิทธิที่อยู่อาศัยและทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยทั่วไปประเทศที่มีนโยบายเกี่ยวกับคนต่างด้าวเข้าเมืองค่อนข้างเข้มงวด การผสมกลมกลืนจะทำให้ได้ยาก เหตุผลที่ผลักดันให้เกิดนโยบายนี้มักเป็นเหตุผลทางเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่ คนที่จะได้รับการอนุญาตให้ทำงานอย่างถูกต้องมักเป็นคนที่เคยอยู่ในประเทศ และได้รับอนุญาตทำงานชั่วคราวอยู่ก่อนแล้ว

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวของประเทศไทย

ประเทศไทยเพิ่งเริ่มรับแรงงานอพยพในตอนปลายทศวรรษที่ 80 ถึงต้นทศวรรษที่ 90 เมื่อมีความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศมากกว่าประเทศเพื่อนบ้าน แรงงานอพยพส่วนใหญ่เข้ามาผิดกฎหมาย มาจากพม่า จีนตอนใต้ ลาว และเขมร รัฐบาลไทยได้ใช้นโยบายตรวจคนเข้าเมืองอย่างเข้มงวด เนื่องจากเป็นแรงงานอพยพบางกลุ่มซึ่งเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศ แต่ขาดแคลนแรงงานในกิจการประมง และงานก่อสร้าง ทำให้นายจ้างต้องร้องขอให้รัฐบาลผ่อนคลายนโยบายคนเข้าเมือง ผลก็คือมีการให้ใช้แรงงานพม่าใน 4 จังหวัด ในปี ค.ศ.1995 ในขณะที่มีนโยบายสนับสนุนการส่งออกแรงงาน มีสำนักงานจัดหางานไปต่างประเทศ ทั้งของรัฐที่ไม่เก็บค่าธรรมเนียมและของเอกชนที่เก็บค่าธรรมเนียมสูงแต่ส่วนใหญ่คนงานจะอพยพไปโดยผ่านสำนักงานจัดหางานเอกชน มีนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ทำการศึกษาและได้มีการศึกษาเรื่องแรงงานอพยพจากต่างประเทศและมีความเห็นว่า การที่มีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับแรงงานอพยพจากพม่า เช่น กรมตำรวจ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย ศูนย์รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ กรมประมง กระทรวงการต่างประเทศ สถาบันเอกชน ในรูปสมาคม และจังหวัดต่าง ๆ ก่อให้เกิดปัญหาด้านการปฏิบัติในแต่ละพื้นที่ มีความแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติงานในด้านการบริหารและการจัดการอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ (เกษมสันต์ จิณณาโส, 2538, หน้า 41)

วิจัยปัญหาเกี่ยวกับแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย ดังนี้

ปัญหาจากการละเลยของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง และกระทรวงแรงงาน ล้วนเป็นผลพวงมาจากความไม่แน่นอนของการกำหนดนโยบายจากส่วนกลาง ทำให้เกิดช่องว่างในการประพฤติดิหมอบ ของเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นและการเอาเปรียบแรงงานต่างชาติอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้น การกำหนดนโยบายที่ชัดเจนจากส่วนกลาง รวมทั้งการให้

การสนับสนุนทั้งกำลังคน เครื่องมือ และงบประมาณ ก็สามารถนำแรงงานกลุ่มนี้เข้าระบบได้ไม่ยาก เนื่องจากผู้ประกอบการได้ติดตามและรับรู้แนวนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับแรงงานเดือนและได้มีการเรียกร้องต่อการประสานงาน การตั้งกร หรือ การแปลแนวนโยบายไปสู่มาตรการใน 20 ฝ่ายรัฐบาลในด้านนี้มาโดยตลอด (ขงยุทธ์ แฉล้มวงษ์ และคณะ, 2539, หน้า 11-42)

การนำคนเดือนมาเข้าระบบการจ้างงานนั้น จะต้องมึหลักฐานและข้อมูลเกี่ยวกับคนงานเดือนเหล่านั้นพอสมควร เพื่อให้สามารถตรวจสอบความเป็นมาของคนงาน ลักษณะงานที่ขออนุญาตทำ และแหล่งจ้างงานได้ การเก็บประวัติคนงานเดือนเหล่านี้ อาจจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย เช่นระบบคอมพิวเตอร์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ความพยายามของรัฐบาลในการกำหนดมาตรการการควบคุมแรงงานต่างชาติ การป้องกันสกัดกั้น การขยายตัวของแรงงานต่างชาติ ไม่สามารถยับยั้งได้สำเร็จ เพราะกลไกภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ยังขาดการวางแผนการบริหารจัดการอย่างเชื่อมโยงเป็นระบบและชัดเจน ประกอบกับมีขบวนการจัดหา จัดจ้าง โดยกลุ่มนายจ้างและนายหน้าเดือน จึงทำให้มีแรงงานต่างชาติลักลอบกระจายเข้ามาทำงานในจังหวัดต่าง ๆ เกือบทุกภาคเศรษฐกิจ ของประเทศไทย โดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรม ประมง ก่อสร้าง เกษตรกรรม การรับใช้ในบ้าน เหมือนแร่ ขนส่ง และบริการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนิกา ฤกษ์อินทรีย์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แรงงานต่างด้าว : แรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างสัญชาติพม่าอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเหตุผลสำคัญที่แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยคือ

1. การที่ประเทศของตนไม่มีงานทำ เนื่องจากว่าแรงงานเหล่านี้ไม่มีความรู้ งานที่สามารถทำได้ส่วนมากก็เป็นงานที่ใช้กำลังกายที่บางครั้งเป็นการทำงานเพื่อช่วยเหลือกันไปมาซึ่งไม่ได้รับเป็นค่าตอบแทนหรือไม่บางครั้งก็ไม่ได้ค่าจ้าง และถ้าเป็นงานทางด้านเกษตรกรรมก็จะเป็นไปในลักษณะของการทำการเกษตรไว้บริโภคเอง ไม่ได้เพื่อจำหน่าย

2. ค่าจ้างแรงงานในประเทศไทยก็เป็นปัจจัยดึงดูดปัจจัยหนึ่งที่ทำให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทย เพราะเมื่อเทียบกับค่าจ้างของประเทศตนแล้วค่าจ้างแรงงานของประเทศไทยมีมูลค่าสูงกว่ามาก เพราะ 1 บาทไทยจะมีค่าเป็น 6 เท่าของประเทศพม่า

3. การที่ต้องดูแลคนในครอบครัว ทั้งพ่อ แม่ และยังมีลูกอีก ทำให้แรงงานต่างด้าวต้องขวนขวายหาวิธีทางที่จะหาเงินมาดูแลครอบครัว โดยอพยพเข้ามาหางานในไทยซึ่งได้

ค่าตอบแทนที่สูงกว่าประเทศของตน ซึ่งบางครั้งครอบครัวอพยพกันเข้ามาทั้งครอบครัว ไม่ว่าจะเป็น พ่อ แม่ พี่ น้อง ซึ่งก็จะแยกย้ายกันไปทำงานซึ่งส่วนมากทำงานด้านการก่อสร้าง

4. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะอพยพเข้ามาทำงานในประเทศไทยเองโดยไม่ผ่านนายหน้า เพราะเนื่องจากว่าบางคนมีญาติพี่น้องหรือเพื่อน ทำงานอยู่ที่ประเทศไทยก่อนแล้ว จึงตามเข้ามาโดยที่ไม่ต้องมีการจ่ายค่านายหน้า ทำให้แรงงานต่างด้าวสนใจเข้ามาทำงานมาก

ชาตรี รักชกฤตยา (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครอง แรงงานกับแรงงานต่างชาติดังมีขอบด้วยกฎหมาย พบว่าแรงงานต่างชาติเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็น แรงงานไร้ฝีมือซึ่งได้รับค่าจ้างในอัตราค่อนข้างต่ำ โดยมีวันและเวลาทำงานปกติสูงกว่าที่กฎหมาย คุ้มครองแรงงานกำหนด ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายคุ้มครองแรงงานทั้งที่เป็นการละเมิดหลักการที่ กำหนดไว้ในอนุสัญญาและข้อเสนอขององค์การแรงงานระหว่างประเทศอีกด้วย แต่เนื่องจาก กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองแรงงานต่างชาติดังเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายจะต้องถูกส่งตัวกลับออกไป นอกราชอาณาจักรจึงทำให้แรงงานต่างชาติเหล่านี้ไม่สามารถดำเนินการฟ้องร้องเพื่อให้นายจ้าง ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานได้

กรมการจัดหางาน (2544 : 85-90) ได้รายงานการศึกษาวิจัยผลกระทบของการ เคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศต่อการจ้างงานในประเทศและภาวะเศรษฐกิจ ในส่วนของความ คิดเห็นของสถานประกอบการที่ขออนุญาตผ่อนผันนำแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานมากพบว่า เนื่องจากมีงานบางประเภทที่แรงงานไทยปฏิเสธที่จะทำงาน ได้แก่ งานก่อสร้าง งานประมงทะเล งานขนถ่ายสินค้าทางน้ำและงานในกิจการต่อเนื่องประมงทะเล ซึ่งเป็นงานประเภทงานหนัก งาน สกปรก เสี่ยงอันตราย งานที่มีลักษณะซ้ำซาก จำเจ น่าเบื่อ ทำให้สถานประกอบการมีความต้องการ แรงงานไทยประกอบกับแรงงานไทยในพื้นที่มีไม่เพียงพอ สถานประกอบการจึงเลือกที่จะจ้าง แรงงานต่างชาติเข้ามาทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากมีความจำเป็นที่ต้องใช้แรงงานในการดำเนินธุรกิจ ถึงแม้ว่าสถานประกอบการจะได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ แต่ส่วนใหญ่ยังต้องการ แรงงานต่างชาติเนื่องจากขาดแคลนแรงงานในพื้นที่

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา

เรื่อง การศึกษาถึงผลกระทบที่มีผลภายหลังการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน
ในธุรกิจประมง ในตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการศึกษาและขั้นตอน
การศึกษาดังนี้

สถานที่ดำเนินการศึกษา

การศึกษารุ่นนี้ได้ดำเนินการศึกษาในพื้นที่ตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร เหตุผลที่
เลือกทำการศึกษาผู้ประกอบการที่รับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานในธุรกิจประมงในบริเวณนี้คือ

1. ตำบลมหาชัยจังหวัดสมุทรสาครเป็นย่านธุรกิจประมงแห่งใหญ่ที่สุดและมีชื่อเสียง
แห่งหนึ่งของประเทศ มีทั้งการดำเนินกิจการในรูปแบบธุรกิจประมงที่ครบวงจร และมีธุรกิจประมง
ต่อเนื่อง เช่น โรงงานแปรรูปสินค้าต่างๆมากมาย

2. ปัจจุบันมีชาวต่างด้าวเป็นจำนวนมากที่ผู้ประกอบการตัดสินใจรับเข้ามาเป็นลูกจ้างใน
ธุรกิจต่างๆไม่เว้นแม้แต่อาชีพการบริการต่างๆเช่น ร้านอาหาร ร้านขายยา เป็นต้น ดังนั้นผู้ศึกษา
ต้องการศึกษาสาเหตุที่แท้จริงว่าอะไรมีผลกระทบต่อการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเหล่านี้เข้ามา
ทำงาน

3. สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลและสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษา

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Information)

การศึกษารุ่นนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการ ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับประมง
และธุรกิจต่อเนื่องประมงต่างๆ ในเขตตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร และเลือกรับแรงงานต่าง
ด้าวเข้าทำงานและแรงงานเหล่านั้นมีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้องจำนวน 10 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ

1. การสัมภาษณ์ โดยผู้ศึกษาเลือกใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียด ครบถ้วน
2. กล้องถ่ายรูป ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กล้องถ่ายรูปถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเก็บภาพต่างๆเพื่อมาใช้ในการภาคผนวก
3. ปากกา สมุดและเครื่องอัดเสียง เพื่อใช้สำหรับจดและบันทึกข้อมูลต่างๆที่สำคัญ เช่น จดบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ของผู้ประกอบการ เป็นต้น

วิธีการรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาและทำความเข้าใจกับคำถามที่จะสัมภาษณ์ โดยทำความเข้าใจให้ถูกต้องก่อนจะทำการเก็บข้อมูล
2. ติดต่อสอบถามกับทางผู้ประกอบการ เพื่อขออนุญาตวันเวลาในการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และบันทึกภาพ
4. นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ แปลความ สรุป และรายงาน

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 5 เดือน ตั้งแต่เดือน เมษายน พ.ศ.2553 จนถึงเดือน

สิงหาคม พ.ศ.2553

บทที่ 4 ผลการศึกษา

ความเป็นมาของธุรกิจประมงในตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

การประมง เนื่องจากจังหวัดสมุทรสาครมีชายฝั่งทะเลยาว 41 กิโลเมตร จึงมีการประกอบอาชีพทำการประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นอาชีพหลัก ปัจจุบันครัวเรือนที่ทำการประมงมีจำนวน 5,628 ครัวเรือน เป็นกิจการประมงน้ำจืด 3,769 ครัวเรือน และน้ำกร่อย/น้ำเค็ม 1,859 ครัวเรือน ผลผลิตจากการประมงทะเลส่วนใหญ่ได้รับจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ บริเวณอ่าวไทย ทะเลอันดามัน และมหาสมุทรอินเดีย รวมทั้งทะเลด้านประเทศเวียดนาม ชาวประมงสมุทรสาครมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาอาชีพ แสวงหาเทคนิคใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงกิจการอยู่เสมอ ทำให้สมุทรสาครเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางการประมงสูงมาก เป็นแหล่งธุรกิจประมงที่สำคัญของประเทศ ทั้งในด้านการจับปลาเป็นศูนย์รวมอุตสาหกรรม และธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการประมง เช่น ธุรกิจเกี่ยวกับการซื้อขายสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เป็นต้น ซึ่งมีตลาดจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากข้อมูลรายงานประจำปี 2553 สำนักงานประมงจังหวัด ได้จำแนกสภาพการประมงของจังหวัดสมุทรสาคร ดังนี้

ด้านการประมงทะเล มีครัวเรือนที่ทำการประมงทะเล 701 ครัวเรือน เรือประมงที่จดทะเบียนถูกต้อง (การครอบครองเครื่องมือ , ทำการประมง) เรือทำการประมงในน่านน้ำไทยมีจำนวน 1,824 ลำ ลูกเรือประมง 9,019 คน ส่วนใหญ่เป็นเรืออวนลากแผ่นตะเฒ่า อวนลากคู่ อวนลอย และอวนรุน

นอกจากนี้ชาวประมงจังหวัดสมุทรสาคร ยังได้ทำการประมงนอกน่านน้ำไทย โดยมีเรือประมงทะเล ที่เป็นเรือประมงน้ำลึกหรือเรือแม่จำนวน 12 ลำ และเรือบรรทุกห้องเย็นขนถ่ายสินค้าสัตว์น้ำจากเรือแม่จำนวน 300 ลำ ที่ไปร่วมทำการประมงในน่านน้ำต่างประเทศ อาทิ เช่น อินโดนีเซีย เวียดนาม ไปจนถึงรัฐชายฝั่งในทวีปแอฟริกา โดยเรือบรรทุกขนถ่ายสินค้าสัตว์น้ำจากเรือแม่จะนำสินค้าสัตว์น้ำกลับขึ้นฝั่ง โดยมีท่าเทียบเรือ และรถตู้คอนเทนเนอร์ตลอดจนแพปลาจำนวนมากรองรับปริมาณสัตว์น้ำทะเลที่จับได้ และจำหน่ายที่ทำเทียบเรือประมง อ.เมืองสมุทรสาคร และสะพานปลา ส่วนใหญ่จะเป็นปลา หู ปลาเคย ปลาหมึก กุ้ง ปี สำหรับสินค้าสัตว์น้ำที่

นำเข้าจากต่างประเทศ โดยเรือบรรทุกสัตว์น้ำมีปริมาณ 437,884 ตัน ส่วนใหญ่จะเป็นปลาโอ ปลาเก๋า ปลากะพง ส่วนปลาทูน่า นำเข้าจากต่างประเทศทั้งหมดไม่ต่ำกว่าปีละ 10 - 12 ล้าน ตัน โดยขนถ่ายขึ้นที่ท่าเทียบเรือกรุงเทพ บรรทุกคอนเทนเนอร์ส่งมายังจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อแปรรูปส่งจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ

แนวคำถามการสนทนากับผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน

1. เหตุผลที่รับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน
2. ขั้นตอนการรับสมัครแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน
3. สวัสดิการที่นายจ้างให้ต่อแรงงาน
4. ผลดีที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในธุรกิจประมง
5. ผลเสียที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในธุรกิจประมง
6. ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชุมชนนั้นๆ

แนวคำถามเกี่ยวกับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน

1. เหตุผลที่รับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน

จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่ทำให้รับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานคือ ขาดแรงงานไทยที่จะมาเป็นลูกจ้างในธุรกิจประมงนี้ เนื่องจากเป็นงานที่ต้องใช้ความอดทนสูง ความอดสาหัสและต้องขยัน ซึ่งคนไทยในปัจจุบันไม่ทำงานประเภทนี้แล้วหันไปทำงานที่สะดวกสบายกว่า เช่น ในโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ งานบริการเป็นต้น งานที่ทำนั้นต้องทนอยู่กับความเปียกชื้นและกลิ่นของสดจากทะเล และการทำงานนั้นไม่เป็นเวลาเนื่องจากปริมาณสัตว์ทะเลที่ได้ในแต่ละวันไม่มีความแน่นอน เรือประมงก็ออกทะเลไม่เป็นเวลา ซึ่งบางเดือนออก 1-2 ครั้ง หรือทำงานเฉพาะเดือนมีดเท่านั้น สรุปคือเป็นงานที่เหนื่อยและไม่มั่นคงและค่าจ้างที่ได้ก็ถือว่าน้อยสำหรับคนไทย แต่สำหรับแรงงานต่างด้าวนั้นถือว่าเป็นเงินจำนวนมากพอเพราะนายจ้างส่วนใหญ่มีสวัสดิการให้ลูกจ้างในหลายๆด้าน

2. ขั้นตอนการรับสมัครแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน

จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่คนต่างด้าวจะเข้ามาเองโดยแบบปากต่อปากแต่การรับสมัครนั้นจะรับสมัครโดยตรงโดยไม่มี การผ่านเอเย่นต์ต่างๆเพราะทำให้เกิดปัญหาตามมาและถือว่าเป็นเรื่องผิดกฎหมายเรื่องการค้ำมนุษย์ ประเภทแรกคือแรงงานต่างด้าวที่มีบัตรประจำตัวเป็นชาวต่างด้าวอยู่แล้วก็จะให้ทำงานได้เลยแต่ต้องมีการสอบถามจากโรงงานเก่าก่อนว่าออกมาจริงหรือไม่ อีกประเภทหนึ่งคือแรงงานที่ยังไม่มีบัตรก็จะให้ทำงานไปก่อนแต่ต้องหลบๆซ่อนๆตำรวจนิดหน่อยเมื่อถึงเวลานายจ้างก็จะพาไปขึ้นทะเบียนเป็นแรงงานต่างด้าว

อาชีพการทำประมงและการทำนาเกลือจะไม่มีการปิดประกาศหาคน แต่จะบอกต่อกันไปปากต่อปาก ส่วนมากก็จะได้คนที่มีประสบการณ์จากที่อื่นมาแล้ว คนที่ไม่มีประสบการณ์ก็ไม่เป็นไร เพราะเป็นงานที่ต้องการคนแข็งแรง ขยัน อดทน เท่านั้น การประมงก็จะรับแต่ผู้ชาย นายจ้างจะไม่ใช้บริการของสำนักจัดหางาน เพราะกลัวจะได้บุคคลไม่ดี และเสียค่านายหน้าอีกประมาณคนละ 2,000-3,000 บาท ซึ่งทุกคนคิดว่าไม่น่าเสี่ยง บางคนเล่าว่าพอเป็นงานก็หนีไปแล้วไม่รู้เหตุผลใด

ส่วนที่แพกุ้ง คัดเลือกกุ้ง แกะกุ้ง เขาจะปิดประกาศว่าเขาต้องการแรงงานชายและหญิงไปทำอะไรเป็นภาษาพม่า และติดเบอร์โทรศัพท์ให้เขาติดต่อกลับมา เพื่อนัดวันเวลาที่ขอคู่มือและสัมภาษณ์ เมื่อถึงวันนัดก็จะให้กรอกใบสมัคร ดิครูบ ขอความีบัตรต่างด้าวแล้วหรือยัง ถ้ามีก็ตกลงเรื่องการทำงานและค่าแรง ถ้าไม่มีก็เจรจากันว่าจะให้เจ้านายทำบัตรให้หรือจะทำบัตรเอง เมื่อพวกเขาตกลงจะทำงานเจ้านายก็จะแจ้งเงื่อนไขให้ทราบว่าจะจ่ายค่าแรงเท่าไร อย่างไร เวลาการทำงานเป็นอย่างไรบ้าง แล้วตกลงเวลาในการฝึกงาน เช่น 10 วัน ครึ่งเดือน เป็นต้น ถ้าทำได้ ทำดี นายจ้างก็จะรับเข้าทำงาน แต่ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ไม่ถูกใจก็ยกเลิกการว่าจ้างกัน ส่วนค่าแรงพวกเขาจะไม่มีปัญหา

3.สวัสดิการที่นายจ้างให้ต่อแรงงานต่างด้าว

จากการศึกษาพบว่าตัวผู้ประกอบการจะมีสวัสดิการให้กับตัวลูกจ้างซึ่งเป็นแรงงานต่างด้าวในประเด็นต่างๆดังนี้คือ ถ้าเป็นธุรกิจที่เป็นโรงงานที่ต้องใช้ความสะอาดในการทำงานก็จะมีชุดทำงานให้ มีการจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้กับตัวลูกจ้างเมื่อเจ็บป่วย มีวันหยุดให้กับลูกจ้างในวันสำคัญต่างๆ รวมทั้งจัดงานให้เมื่อถึงเทศกาลสำคัญ มีการจ่ายค่าโอทีให้เมื่อทำงานล่วงเวลา

4. ผลดีที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในธุรกิจประมง

จากการศึกษาพบว่า แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่มีความขยัน อดทนและเชื่อฟังคำสั่งของ นายจ้างได้ดีและมีระเบียบ(เฉพาะในโรงงานที่มีการตั้งกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆไว้) สามารถทำงาน ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตรงตามเวลาและแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่มีพัฒนาการในการทำงานที่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับนายจ้างที่เป็นคนไทยได้อย่างรวดเร็ว

5. ผลเสียที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในธุรกิจประมง

จากการศึกษาพบว่าผลเสียที่เกิดขึ้นต่อตัวนายจ้างที่เกิดจากการรับแรงงานต่างด้าว เข้ามาทำงานในธุรกิจของตนนั้นแทบจะไม่มีเลย มีการลักขโมยบ้างแต่เกิดขึ้นน้อยมากเพราะ นายจ้างส่วนใหญ่จะต้องอบรมและตั้งกฎระเบียบไว้อย่างเคร่งครัดอยู่แล้ว มีแต่ปัญหาการ ทำงานเพียงไม่นานก็ย้ายออกไป เพราะปัจจุบันแรงงานต่างด้าวมั้โทษทัณฑ์มีติดกันแทบทุก คนซึ่งก็จะโทษตามกันให้ย้ายออกไป แต่ปัจจุบันเกิดขึ้นน้อยมากเพราะกฎหมายใหม่นั้นให้ ลงทะเบียนขึ้น โดยตรงต่อตัวนายจ้างเอง โดยระบุชื่อนายจ้างและชื่อโรงงานไว้อย่างชัดเจน แต่ปัญหาหลักๆที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากข้าราชการเองหากินกันกับตัวผู้ประกอบการชาวไทย ตำรวจรีดไถเงินจากคนไทย (เจ้าของเรือ) และแรงงานต่างด้าวโดยตรง

6. ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชุมชน

จากการศึกษาพบว่า มีปัญหาการจับปล้นเพราะแรงงานที่เข้ามามีมากขึ้น ราชรับที่ได้ บางครั้งไม่พอกับรายจ่าย เพราะปัจจุบันการใช้จ่ายที่มากขึ้น แต่งตัวทันสมัยมากขึ้น ค่านิยมต่างๆที่ เปลี่ยนแปลงไป ชุมชนที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาอาศัยอยู่ก็กลายเป็นชุมชนแออัด เพราะอยู่ภายใน ห้องเช่าหนึ่ง 4-5 คนเนื่องจากสามารถหารค่าเช่าห้องกันได้แต่ผลดีที่เกิดขึ้นต่อชุมชนนั้นก็คือทำให้ร้านค้าต่างๆ ร้านยา ร้านอาหาร เจ้าของห้องเช่า มีรายได้จากแรงงานต่างด้าวพวกนี้ ซึ่งอยู่ได้ เพราะการถือยที่ถืออยู่อาศัยกัน

แนวคำถามการสนทนากับแรงงานต่างด้าว ตำรวจ และชุมชนเกี่ยวกับผลกระทบที่มีผลต่อการ ตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน

แรงงานต่างด้าว

-สวัสดิการที่นายจ้างให้ต่อแรงงาน

โรงพยาบาล

-การเข้ารับการรักษา

-โรคระบาดที่มาจากแรงงานต่างด้าว

-ปัญหาจากการเข้ามาับการรักษา

ตำรวจ

-ปัญหาอาชญากรรมและการกระทำผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว

ชุมชน

-ผลกระทบโดยรวมจากการมีแรงงานต่างด้าวในชุมชน

แรงงานต่างด้าว

ท. สวัสดิการที่นายจ้างให้ต่อแรงงาน

การเดินทางเข้ามาในประเทศไทย จะมีแรงจูงใจจากพวกบ้านใกล้เรือนเคียงที่ส่งเงินไปให้พ่อแม่ ญาติพี่น้องให้กินดีอยู่ดี พวกเขาจึงมีพลังอยากเข้ามาทำงานในประเทศไทย ซึ่งบางคนก็เข้ามาทางเรือเข้ามาทางจังหวัดระนอง บางคนก็เดินเข้ามาแล้วขึ้นรถที่ดัดแปลงให้แรงงานหลายสิบคนนั่ง เช่น รถกระบะบรรทุกผักผลไม้แต่มีแรงงานต่างด้าวซุกซ่อนเข้ามา บางคนก็เป็นรถบรรทุกน้ำมันแต่ข้างในไม่มีน้ำมันเป็นต้น บางคนถูกจับแล้วจับอีก ถูกส่งตัวกลับ มาใหม่อีกหลายครั้งกว่าจะได้งาน ส่วนเรื่องงานพวกเขาไม่เกี่ยงงาน สามารถทำอะไรก็ได้ ขอให้ได้ค่าแรงตรงเวลา(แต่ก่อนไม่เกี่ยงงาน แต่ปัจจุบันมีงานต่างๆมากมายให้เลือก จึงเปลี่ยนงานกันมากขึ้น) พวกเขาบอกว่าออกไปข้างนอกบ้านได้ ไปเที่ยวได้ เพราะมีบัตรต่างด้าว ซึ่งเดิมห้ามข้ามเขต ปัจจุบันให้ทำพาสปอร์ตซึ่งสามารถเดินทางไปได้ทั่วราชอาณาจักรไทย แต่ก่อนแรงงานต่างด้าวบอกว่าต้องคอยระแวงตำรวจ เพราะจะมีบัตรหรือไม่บัตรเขาก็จะโดนรีดไถประจำ นายจ้างส่วนใหญ่ของพวกเขาก็ใจดีอนุญาตให้พวกเขาสามารถอยู่ทำงานได้หลายๆปี บางคนยังไม่เคยเปลี่ยนเจ้านายเลย บางคนก็เปลี่ยนหลายเจ้านายหลายงานแล้ว เพราะจังหวัดสมุทรสาครมีงานให้ทำมากมาย บางโรงไม่มีแรงงานไทยเลย ฝ่ายผลิตทั้งหมดเป็นแรงงานต่างชาติ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรสาครก็เปิดโอกาสให้เด็กลูกแรงงานต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย เข้าเรียนได้ ถ้าเจ็บป่วยก็สามารถเข้ารับรักษาตัวใน

โรงพยาบาลประจำจังหวัดหรือโรงพยาบาลประจำอำเภอได้ โรงพยาบาลเอกชนก็ได้ แต่ทุกคนต้องมีเงินจ่ายค่ารักษาพยาบาล

สวัสดิการที่นายจ้างให้ลูกจ้าง(สัมภษณ์ลูกจ้าง)

- 1.จ่ายเงินค่าจ้างเป็นรายวัน รายสัปดาห์ ครึ่งเดือนหรือหนึ่งเดือนแล้วแต่หน่วยงาน ซึ่งแตกต่างกันไปตามลักษณะงาน (ค่าแรงส่วนใหญ่จะต่ำกว่าคนไทยแต่พวกเขาส่วนใหญ่ยอมรับและยินดี)
- 2.จ่ายเงินตามน้ำหนักกึ่งที่กะได้ คัดเลือกขนาดกึ่งได้เร็ว ได้มาก ก็ได้ค่าแรงตามความสามารถ
- 3.ทำโอทีที่มีเงินจ่ายให้ เจ้านายบางคน มีไอศกรีม ขนมปัง ขนมหวาน เครื่องดื่มเลี้ยงให้ ขณะทำงานล่วงเวลา
- 4.เจ็บป่วยพาไปหาหมอ จ่ายค่ารักษาพยาบาลให้ (บางราย)
- 5.พาไปเที่ยว พาไปทำบุญวันหยุดตามเทศกาลต่างๆ
- 6.บางรายได้อยู่บ้านเจ้านาย ไม่ต้องให้เสียค่าน้ำค่าไฟ บางรายให้กินฟรีด้วย

นายจ้างเอาเปรียบลูกจ้างหรือไม่

สัมภษณ์นายจ้างเขาก็บอกว่าพวกเขาไม่เอาเปรียบลูกจ้าง ทุกคนที่เป็นนายจ้างจะพูดว่า ถ้าแรงงานเป็นคนดี มีศีลธรรม มีฝีมือในการทำงาน ก็จะพยายามรักษาไว้โดยให้สวัสดิการต่างๆ ตามเงื่อนไขที่กล่าวไปแล้ว ส่วนคนไม่ดี ไม่มีศีลธรรม ไม่พัฒนาฝีมือ เจ้านายจะเรียกมาอบรมถ้าไม่ก้าวหน้าก็จะให้ออก เพราะปัจจุบันมีแรงงานต่างชาติเยอะมาก

สัมภษณ์ลูกจ้างส่วนใหญ่ก็บอกเจ้านายดี หน่วยงานดี ส่วนใหญ่ทำงานที่เดิมยังไม่เปลี่ยนเจ้านาย เจ้านายที่เอาเปรียบ คือ จ่ายเงินไม่ตรงเวลา ไม่ขึ้นเงินเดือนให้ ไม่มีวันหยุด เจ็บป่วยไม่ดูแล ไม่แนะนำและไม่ปกป้องเรื่องตำรวจ เป็นต้น

โรงพยาบาล

การเข้ารับการรักษา

จังหวัดสมุทรสาครมีโรงพยาบาลของรัฐ 3 โรง คือ โรงพยาบาลสมุทรสาคร
โรงพยาบาลกระทุ่มแบน และโรงพยาบาลบ้านแพ้ว

ซึ่งทั้ง 3 โรงพยาบาลนี้ต้องรับดูแลรักษาแรงงานต่างด้าวปีละหลายหมื่นคน โดยเฉพาะโรงพยาบาลประจำจังหวัดเมื่อปีที่แล้วมีสถิติว่ามีคนไข้ต่างชาติถึงหนึ่งแสนคน แต่ผู้มาใช้บริการต้องมีบัตรต่างด้าวและมีค่ารักษาพยาบาล ขั้นตอนการตรวจรักษาก็เหมือนกับคนไทย คือ มาครั้งแรกก็มาทำบัตรประจำตัวผู้ป่วยของโรงพยาบาล ชักประวัติว่าเป็นอะไร พยาบาลตรวจเบื้องต้นตรวจความดัน ชั่งน้ำหนัก ถามว่าเป็นอะไรมา ถ้าผู้ป่วยพูดไทยไม่ได้ก็จะมีล่ามแปลให้ ซึ่งล่ามก็มีปัญหามากเพราะคนไข้อาจไม่ใช่พม่า เป็นมอญ เป็นกะเหรี่ยง ฯลฯ แต่ส่วนใหญ่อยู่ไทยมานานก็สามารถพูดได้ แล้วส่งเข้าตรวจร่างกายโดยละเอียดโดยนายแพทย์เวร ถ้าโรงพยาบาลสามารถรักษาได้ก็จะทำการรักษาจนหาย และต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลเป็นเงินสด ถ้าผู้ป่วยคนใดไม่มีบัตรต่างด้าวทางโรงพยาบาลก็จะเรียกตำรวจมารับตัวไปถือว่าเป็นแรงงานเถื่อน และมีแรงงานบางคนอยู่ในที่ทำงานที่มีกองทุนต่างชาติ (เหมือนประกันสังคม) ก็สามารถเข้ามาใช้บริการของโรงพยาบาลได้

สิ่งที่ทั้ง 3 โรงพยาบาลต้องปฏิบัติตามคำสั่งของกระทรวงสาธารณสุข คือ ต้องตรวจร่างกายคนที่เข้ามาทำบัตรใหม่ทุกคน ขั้นตอนการตรวจ คือ จะให้กินยา 8 เม็ด เจาะเลือด X-Ray เพื่อดูว่าพวกเขาเป็นโรคเท้าช้างหรือเปลา เป็นโรคพยาธิ และเป็นมะเร็งหรือไม่ ต้องตรวจอย่างละเอียด เพื่อพวกเขาจะได้ไม่เอาโรคติดต่อร้ายแรงเข้ามาเผยแพร่กับคนไทย ถ้าตรวจแล้วไม่พบโรคแข็งแรงดีก็ทำบัตรได้ อยู่ในไทยได้ แต่ถ้าพบโรคร้ายแรงก็แจ้งตำรวจให้ส่งตัวกลับ

โรคระบาดที่มาจากแรงงานต่างด้าว

โรงพยาบาลสมุทรสาครเคยพบโรคเท้าช้างหลายปีก่อนก็จะแจ้งตำรวจแล้วส่งตัวกลับประเทศพม่าทันที ส่วนอีก 2 โรงพยาบาลพบแต่โรคพยาธิและการทำคลอด โดยเฉพาะการทำคลอดมีทั้ง 3 โรงพยาบาลเพราะพวกเขาไม่รู้จัดการคุมกำเนิด แม้ทางโรงพยาบาลจะแนะนำไปเขาก็ไม่ทำหรือทำแล้วก็ได้ผลเพราะสื่อสารกันไม่เข้าใจ จึงเป็นสิ่งที่น่ากลัวและอันตรายมาก เฉพาะจังหวัดสมุทรสาครมีจำนวนคนต่างด้าวมากกว่าคนไทยแล้ว และพวกเขาสามารถแจ้งเกิด ทำให้เกิดให้ลูกได้ถ้าพ่อหรือแม่เป็นคนไทย ทุกคนที่เกิดในเมืองไทยจะได้สัญชาติไทย ขั้นตอนก็เหมือนกับคนไทยคือ ฝากท้องก่อน บัตรฝากท้องก็จะมีทั้งภาษาไทยและภาษาพม่าเพื่อแก้ปัญหาการสื่อสารกันไม่รู้เรื่อง (พยาบาลในห้องคลอดเล่าให้ฟังว่าบอกอีกอย่างหนึ่งเขาก็จะทำอีกอย่างหนึ่งซึ่งทำให้เหล่าพยาบาลและหมอปวดหัวและเครียดกันมาก เช่น บอกว่าอย่าร้องก็ร้องกันเสียงดังหูดับดับไหม้ เป็นต้น) ทุกโรงพยาบาลก็ดำเนินโครงการณรงค์การคุมกำเนิดอย่างเข้มแข็ง ทุกโรงพยาบาลมีล่ามช่วย

แปลภาษาให้ ช่วยบอกขั้นตอนการเข้ามารักษา และช่วยสื่อภาษาให้เข้าใจ และปัจจุบันนี้ทางโรงพยาบาลยังมีป้ายบอกทางไปสู่ห้องต่างๆ เป็นภาษาพม่าควบคู่ไปกับภาษาไทยด้วย

อีกโรคหนึ่งที่พบมาก คือ โรคพยาธิ เพราะพวกเขาชอบทานอาหารสุกๆดิบๆดื่มน้ำไม่สะอาด ทำงานสกปรกแล้วไม่ล้างมือ พยาบาลเล่าว่า มาตรวจเลือดก็จะทิ้งสำลีเช็ดแผลกันเกลื่อนกลาดเต็มไปหมด เข้าห้องน้ำก็ไปทำให้ห้องน้ำสกปรก เป็นต้น

ถ้าพวกเขาบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยในลักษณะที่มีอาการสาหัสมากที่สุดที่ทั้ง 3 โรงพยาบาลไม่สามารถรักษาได้ก็จะทำเรื่องส่งตัวเข้าไปรักษาในโรงพยาบาลใหญ่ๆ ในกรุงเทพฯ แต่ที่สำคัญพวกเขาต้องมีบัตรและมีเงินพอที่จะจ่ายค่ารักษาพยาบาลได้

ปัญหาจากการเข้ามารับการรักษา

คุณหมอ พยาบาลและเจ้าหน้าที่ธุรการในทุกโรงพยาบาลบอกว่าในระยะแรกเครียดกันมากเพราะการสื่อสารที่ไม่รู้เรื่อง แต่ปัจจุบันดีขึ้นเพราะรับล่ามที่สามารถช่วยงานทางโรงพยาบาลได้ดีขึ้น

ที่โรงพยาบาลศรีวิชัย 5 (โรงพยาบาลเอกชน) อยู่ที่มหาชัย อำเภอเมือง ปัจจุบันจะมีแต่คนไข้ต่างด้าวเท่านั้น เพราะคนไทยรังเกียจ เกรงจะไม่ปลอดภัยและอาจติดโรคต่างๆจากคนต่างด้าวได้

สรุปว่าคนไทยไม่ค่อยพอใจนักที่แรงงานต่างด้าวเข้าไปรักษาตัวในโรงพยาบาลรัฐ เพราะได้รับการบริการที่คิดว่า (ตามความคิดของคนไทย) แต่ทั้งหมอมและพยาบาลที่ดีเขาบอกว่าผู้ป่วยทุกคนคือพระเจ้า เขาต้องทำหน้าที่ของเขาให้ดีที่สุด ไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนา และฐานะ “ผมคิดว่าถ้าพบโรคติดต่อตั้งแต่แรก ก็จะสามารถป้องกันโรคร้ายได้ ประเทศเราก็จะปลอดภัยจากโรคร้าย”

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

สำรวจ

ปัญหาอาชญากรรมและการกระทำผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว

มีแรงงานต่างด้าวทำผิดกฎหมายเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. อาชญากรรมกับคนไทย ไม่เคยเกิดขึ้นเนื่องจากส่วนใหญ่แรงงานต่างด้าวจะไม่ค่อยจะมาอยู่กับคนไทย ส่วนใหญ่จะต่างคนต่างอยู่และไม่มีพฤติกรรมก่อเหตุอาชญากรรมร้ายแรงต่างๆ
2. ทะเลาะวิวาทกันเอง ไม่มีกับคนไทย สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาการดื่มสุราแล้วทะเลาะวิวาทกันเองภายในกลุ่มแรงงานต่างด้าว และปัญหาเรื่องชู้สาว

3.ฆ่ากันตาย 1 คดี สามีนฆ่าภรรยาตาย (พม่า) ที่ ต.อ้อมน้อย อ.กระทุ่มแบน เมื่อต้นปี 2553

4.คดีเสพยาเสพติด พบแรงงานต่างด้าวมีพฤติกรรมการเสพยาต่างๆเช่นเสพกัญชา เฮโรอีน คมกาว แต่ไม่มีคดีการค้าขายยาเสพติด

แต่ที่ สกอ.เมือง ก็มีคดีต่างๆในประเภทเดียวกันเหมือนกระทุ่มแบนแต่มากกว่า เพราะมีชาวต่างด้าวอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ที่ สกอ.บ้านแพ้ว แทบจะไม่มีคดีของพวกเขาเลย เพราะบ้านแพ้วมีอาชีพทำสวนมากกว่าอาชีพอื่นๆ

แต่ความเห็นของนายจ้างประชาชนทั่วไปที่เห็นเหตุการณ์ต่างเล่าว่า ตำรวจไทยมีพฤติกรรมที่อาจบีบบังคับให้แรงงานต่างด้าวบางคนต้องมีพฤติกรรม การจี การปลิ้น ชิงทรัพย์ในรูปแบบต่างๆ ฯลฯ เพราะถูกตำรวจขูดรีดเอาเงินจากพวกเขาถ้าออกจากที่พัก แต่ตำรวจเขาก็จะปฏิเสธว่าที่เขาทำนั้นเพราะคุณไม่ได้ให้ชาวต่างชาติเข้ามาฝึกกฎหมาย หรือมาก่อคดีต่างๆ จะเห็นได้ว่าทำไมถึงไปกล่าวหาตำรวจเช่นนี้ แต่เท่าที่ไปสัมภาษณ์แรงงานต่างด้าวและคนรู้จักนั้นตำรวจทำพฤติกรรมเช่นนี้จริงๆ คนที่ผมรู้จัก (ญาติผม) เขาก็เคยเห็น โดยเฉพาะแม่ของผมเคยไปประกันตัวลูกจ้างชาวพม่าของน้ำชาย ที่ลูกจ้างนั้นไปเที่ยววัดพระแก้วแล้วโดนจับอยู่โรงพักขณะสงคราม เนื่องจากเขามีบัตรของจังหวัดสมุทรสาครแต่เขาเข้าไปเที่ยวในกรุงเทพฯ

ชุมชน

ผลกระทบโดยรวมจากการมีแรงงานต่างด้าวในชุมชน

พ่อค้าที่เร่ขายของใช้ส่วนตัว เช่น แป้ง สบู่ ยาสีฟัน ฯลฯ ขายตามตลาดนัดใหญ่ในมหาชัย บอกว่าตอนเย็นๆและวันอาทิตย์ แรงงานต่างด้าวพากันมาอุดหนุนสินค้ากันอย่างคับคั่ง จึงมีความเห็นว่า พวกแรงงานต่างด้าวไม่ได้เข้ามาก่อปัญหาใดๆ มีแต่ทำให้พวกเขาขายดี มีรายได้ มีเงินเก็บ มีเงินส่งลูกเรียน และที่สำคัญนั้นแรงงานต่างด้าวถือเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรสาครสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างดี

คนที่บ้านเช่า คอนโดมีเนียม เขาได้รับเงินค่าเช่ารายเดือนจากแรงงานต่างด้าวตรงเวลา ไม่ก่อความเดือดร้อนอะไร ถ้าไม่มีครอบครัวจะอยู่ห้องละประมาณ 3-4 คน หากรเฉลี่ยค่าเช่าห้องกันทำให้จ่ายน้อยลง แต่จะมีข้อเสียคือ ชอบทิ้งขยะไม่เลือกที่ ถ้าเป็นห้องน้ำรวมก็จะสกปรกมาก ต้องตั้งกฎเรื่องความสะอาดอย่างเข้มงวด และชอบดื่มเหล้าและทะเลาะกันเองภายในกลุ่มเดียวกัน ถ้าบ้านที่มีห้องน้ำห้องใครห้องมันก็จะมีคนไทยอาศัยอยู่ร่วมด้วย

คนไทยที่ใช้บริการ 30 บาทรักษาทุกโรค น้อยใจที่ทุกคนในโรงพยาบาลเอาใจแต่แรงงานต่างด้าว คนที่ไปใช้บริการบอกว่าโรงพยาบาลได้รับเงินจากเราน้อยกว่าจึงเป็นเช่นนี้

คนไทยที่พักห้องใกล้กันบอกว่าแรงงานต่างด้าวนั้นเขายืนและประหัด ส่งเงินไปให้พ่อแม่ที่ประเทศเขาทุกเดือน ใครมีอะไรเหลือกินเหลือใช้ให้เขาเขาก็ไม่รังเกียจ

คนไทยทั่วไปกล่าวว่า ตอนแรกก็คิดต่อต้านว่าเอาต่างชาติเข้ามาในประเทศทำไม แต่ปัจจุบันเข้าใจคนที่ประกอบกิจการต่างๆว่าเขาหาคนไทยมาทำงานไม่ได้ ก็จำเป็นต้องเอาต่างด้าวเข้ามาทำงานเพื่อเศรษฐกิจของไทยจะได้เจริญก้าวหน้า

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การศึกษาผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานในธุรกิจประมงในตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษา ถึงผลกระทบต่อผู้ประกอบการภายหลังการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน ขั้นตอนการรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตัวผู้ประกอบการเองและภายในชุมชนนั้นๆ จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ดำเนินธุรกิจประมงและธุรกิจประมงต่อเนื่อง การศึกษาครั้งนี้ได้เลือกพื้นที่ศึกษาของตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร โดยศึกษาวิธีการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการที่มีลูกจ้างส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าว และมีแนวโน้มในการจ้างงานแรงงานต่างด้าวเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาคร ทำให้การเลือกพื้นที่ศึกษามีความน่าสนใจเหมาะแก่การเป็นกรณีศึกษาอย่างมาก ใช้วิธีวิทยาแบบกรณีศึกษาโดยการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร และจากการสัมภาษณ์ระดับลึก บุคคลผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้ประกอบการจำนวน 10 ราย ประกอบด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจประมงโดยตรง 5 คน และผู้ประกอบการธุรกิจประมงต่อเนื่อง 5 คน

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ตามประเด็นดังต่อไปนี้

สรุปผลการสนทนากับผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

1. เหตุผลที่รับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน
2. ขั้นตอนการรับสมัครแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน
3. สวัสดิการที่นายจ้างให้ต่อแรงงาน
4. ผลดีที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในธุรกิจประมง
5. ผลเสียที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในธุรกิจประมง
6. ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชุมชนนั้นๆ

1. เหตุผลที่รับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน

สาเหตุที่เป็นผลกระทบที่ทำให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานคือ ขาดแรงงานไทยที่จะมาเป็นลูกจ้างในธุรกิจประเภทนี้ เนื่องจากเป็นงานที่ต้องใช้ความอดทนสูง ความอดสาหัสและต้องขยัน ซึ่งคนไทยในปัจจุบันไม่ทำงานประเภทนี้แล้วหันไปทำงานที่สะดวกสบายกว่า เช่นในโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ งานบริการเป็นต้น งานที่ทำนั้นต้องทนอยู่กับความเปียกชื้นและกลิ่นของสดจากทะเล และการทำงานนั้นไม่เป็นเวลาเนื่องจากปริมาณสัตว์ทะเลที่ได้ในแต่ละวันไม่มีความแน่นอน เรือประมงก็ออกทะเลไม่เป็นเวลา ซึ่งบางเดือนออก 1-2 ครั้ง หรือทำงานเฉพาะเดือนมีดเท่านั้น สรุปคือเป็นงานที่เหนื่อยและไม่มั่นคงและค่าจ้างที่ได้ก็ถือว่าน้อยสำหรับคนไทย แต่สำหรับแรงงานต่างด้าวนั้นถือว่าเป็นเงินจำนวนมากพอเพราะนายจ้างส่วนใหญ่มีสวัสดิการให้ลูกจ้างในหลายๆด้าน

2. ขั้นตอนการรับสมัครแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน

ส่วนใหญ่คนต่างด้าวจะเข้ามาเองโดยแบบปากต่อปากแต่การรับสมัครนั้นจะรับสมัครโดยตรงโดยไม่มีการผ่านเอเยนต์ต่างๆเพราะทำให้เกิดปัญหาตามมาและถือว่าเป็นเรื่องผิดกฎหมาย เรื่องการค้ามนุษย์ ประเภทแรกคือแรงงานต่างด้าวที่มีบัตรประจำตัวเป็นชาวต่างด้าวอยู่แล้วก็จะให้ทำงานได้เลยแต่ต้องมีการสอบถามจากโรงงานก่อนว่าออกมาจริงหรือไม่ อีกประเภทหนึ่งคือแรงงานที่ยังไม่มีบัตรก็จะให้ทำงานไปก่อนแต่ต้องหลบๆซ่อนๆตำรวจนิดหน่อยเมื่อถึงเวลานายจ้างก็จะพาไปขึ้นทะเบียนเป็นแรงงานต่างด้าว

3. สวัสดิการที่นายจ้างให้ต่อแรงงาน

ผู้ประกอบการจะมีสวัสดิการให้กับตัวลูกจ้างซึ่งเป็นแรงงานต่างด้าวในประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ ถ้าเป็นธุรกิจที่เป็นโรงงานที่ต้องใช้ความสะอาดในการทำงานก็จะมีชุดทำงานให้ มีการจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้กับตัวลูกจ้างเมื่อเจ็บป่วย มีวันหยุดให้กับลูกจ้างในวันสำคัญต่างๆ รวมทั้งจัดงานให้เมื่อถึงเทศกาลสำคัญ มีการจ่ายค่าโอทีให้เมื่อทำงานล่วงเวลา

4. ผลดีที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในธุรกิจประมง

แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่มีความขยัน อดทนและเชื่อฟังคำสั่งของนายจ้างได้ดีและมีระเบียบ(เฉพาะในโรงงานที่มีการตั้งกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆไว้) สามารถทำงานได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตรงตามเวลาและแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่มีพัฒนาการในการทำงานที่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับนายจ้างที่เป็นคนไทยได้อย่างรวดเร็ว

5.ผลเสียที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในธุรกิจประมง

ผลเสียที่เกิดขึ้นต่อตัวนายจ้างที่เกิดจากการรับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในธุรกิจของตนนั้นแทบจะไม่มีเลย มีการลักขโมยบ้างแต่เกิดขึ้นน้อยมากเพราะนายจ้างส่วนใหญ่จะต้องอบรมและตั้งกฎระเบียบไว้อย่างเคร่งครัดอยู่แล้ว มีแต่ปัญหาการทำงานเพียงไม่นานก็ย้ายออกไป เพราะปัจจุบันแรงงานต่างด้าวมีโทรศัพท์มือถือถือกันแทบทุกคนซึ่งก็จะโทรตามกันให้ย้ายออกไป แต่ปัจจุบันเกิดขึ้นน้อยมากเพราะกฎหมายใหม่นั้นให้ลงทะเบียนขึ้นโดยตรงต่อตัวนายจ้างเอง โดยระบุชื่อนายจ้างและชื่อโรงงานไว้อย่างชัดเจน แต่ปัญหาหลักๆที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากข้าราชการเองหากินกันกับตัวผู้ประกอบการชาวไทย ตำรวจรีดไถเงินจากคนไทย (เจ้าของเรือ) และแรงงานต่างด้าวโดยตรง

6.ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชุมชนนั้นๆ

มีปัญหาการจี้ปล้นเพราะแรงงานที่เข้ามามีมากขึ้น รายรับที่ได้บางครั้งไม่พอกับรายจ่าย เพราะปัจจุบันการใช้จ่ายที่มากขึ้น แต่งตัวทันสมัยมากขึ้น ค่านิยมต่างๆที่เปลี่ยนแปลงไป ชุมชนที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาอาศัยอยู่ก็กลายเป็นชุมชนแออัด เพราะอยู่ภายในห้องเช่าหนึ่ง 4-5 คนเนื่องจากสามารถหารค่าเช่าห้องกันได้แต่ผลดีที่เกิดขึ้นต่อชุมชนนั้นก็ทำให้ร้านค้าต่างๆ ร้านยา ร้านอาหาร เจ้าของห้องเช่า มีรายได้จากแรงงานต่างด้าวพวกนี้ ซึ่งอยู่ได้เพราะการถือยถิถือยอาศัยกัน

สรุปผลการสนทนากับแรงงานต่างด้าว ตำรวจ และชุมชนเกี่ยวกับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน

แรงงานต่างด้าว

-สวัสดิการที่นายจ้างให้ต่อแรงงาน

โรงพยาบาล

-การเข้ารับการรักษา

-โรคระบาดที่มาจากแรงงานต่างด้าว

-ปัญหาจากการเข้ามาับการรักษา

ตำรวจ

-ปัญหาอาชญากรรมและการกระทำผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว

ชุมชน

-ผลกระทบโดยรวมจากการมีแรงงานต่างด้าวในชุมชน

สวัสดิการที่นายจ้างให้ลูกจ้าง(สัมภาษณ์ลูกจ้าง)

- 1.จ่ายเงินค่าจ้างเป็นรายวัน รายสัปดาห์ ครึ่งเดือนหรือหนึ่งเดือนแล้วแต่หน่วยงาน ซึ่งแตกต่างกันไปตามลักษณะงาน (ค่าแรงส่วนใหญ่จะต่ำกว่าคนไทยแต่พวกเขาส่วนใหญ่ยอมรับและยินดี)
- 2.จ่ายเงินตามน้ำหนักกึ่งที่กะได้ คัดเลือกขนาดกึ่งได้เร็ว ได้มาก ก็ได้ค่าแรงตามความสามารถ
- 3.ทำโอทีที่มีเงินจ่ายให้ เจ้านายบางคน มีไอศกรีม ขนมปัง ขนมหวาน เครื่องดื่มเลี้ยงให้ ขณะทำงานล่วงเวลา
- 4.เจ็บป่วยพาไปหาหมอ จ่ายค่ารักษาพยาบาลให้ (บางราย)
- 5.พาไปเที่ยว พาไปทำบุญวันหยุดตามเทศกาลต่างๆ
- 6.บางรายได้อยู่บ้านเจ้านาย ไม่ต้องให้เสียน้ำค่าไฟ บางรายให้กินฟรีด้วย

โรงพยาบาล

การเข้ารับการรักษา

จังหวัดสมุทรสาครมีโรงพยาบาลของรัฐ 3 โรง คือ โรงพยาบาลสมุทรสาคร

โรงพยาบาลกระทุ่มแบน และ โรงพยาบาลบ้านแพ้ว

ซึ่งทั้ง 3 โรงพยาบาลนี้ต้องรับดูแลรักษาแรงงานต่างด้าวปีละหลายหมื่นคน โดยเฉพาะโรงพยาบาลประจำจังหวัดเมื่อปีที่แล้วมีสถิติว่ามีคนไข้ต่างชาติถึงหนึ่งแสนคน แต่ผู้มาใช้บริการต้องมีบัตรต่างด้าวและมีค่ารักษาพยาบาล ขั้นตอนการตรวจรักษาก็เหมือนกับคนไทย คือ มาครั้งแรกก็มาทำบัตรประจำตัวผู้ป่วยของโรงพยาบาล ชักประวัติว่าเป็นอะไร พยาบาลตรวจเบื้องต้นตรวจความดัน ชั่งน้ำหนัก ถามว่าเป็นอะไรมา ถ้าผู้ป่วยพูดไทยไม่ได้ก็จะมีล่ามแปลให้ ซึ่งล่ามก็มีปัญหามากเพราะคนไข้อาจไม่ใช่พม่า เป็นมอญ เป็นกะเหรี่ยง ฯลฯ แต่ส่วนใหญ่อยู่ไทยมานานก็สามารถพูดได้ แล้วส่งเข้าตรวจร่างกายโดยละเอียดโดยนายแพทย์เวร ถ้าโรงพยาบาลสามารถรักษาได้ก็จะทำการรักษาจนหาย และต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลเป็นเงินสด ถ้าผู้ป่วยคนใดไม่มีบัตรต่าง

ค้ำทางโรงพยาบาลก็จะเรียกตำรวจมารับตัวไปถือว่าเป็นแรงงานเถื่อน และมีแรงงานบางคนอยู่ในที่ทำงานที่มีกองทุนต่างชาติ (เหมือนประกันสังคม) ก็สามารถเข้ามาใช้บริการของโรงพยาบาลได้

สิ่งที่ทั้ง 3 โรงพยาบาลต้องปฏิบัติตามคำสั่งของกระทรวงสาธารณสุข คือ ต้องตรวจร่างกายคนที่เข้ามาทำบัตรใหม่ทุกคน ขั้นตอนการตรวจ คือ จะให้กินยา 8 เม็ด เจาะเลือด X-Ray เพื่อดูว่าพวกเขาเป็นโรคเท้าช้างหรือเปล่า เป็นโรคพยาธิ และเป็นมะเร็งหรือไม่ ต้องตรวจอย่างละเอียดเพื่อพวกเขาจะได้ไม่เอาโรคติดต่อร้ายแรงเข้ามาเผยแพร่กับคนไทย ถ้าตรวจแล้วไม่พบโรคแข็งแรงดีก็ทำบัตรได้ อยู่ในไทยได้ แต่ถ้าพบโรคร้ายแรงก็แจ้งตำรวจให้ส่งตัวกลับ

โรคระบาดที่มาจากแรงงานต่างด้าว

โรงพยาบาลสมุทรสาครเคยพบโรคเท้าช้างหลายปีก่อนก็จะแจ้งตำรวจแล้วส่งตัวกลับประเทศพม่าทันที ส่วนอีก 2 โรงพยาบาลพบแต่โรคพยาธิและการทำคลอด โดยเฉพาะการทำคลอดมีทั้ง 3 โรงพยาบาลเพราะพวกเขาไม่รู้จักรักษาคนกำเนิด แม้ทางโรงพยาบาลจะแนะนำไปเขาก็ไม่ทำหรือทำแล้วก็ได้ผลเพราะสื่อสารกันไม่เข้าใจ จึงเป็นสิ่งที่น่ากลัวและอันตรายมาก เฉพาะจังหวัดสมุทรสาครมีจำนวนคนต่างด้าวมากกว่าคนไทยแล้ว และพวกเขาสามารถแจ้งเกิด ทำให้เกิดให้ลูกได้ถ้าพ่อหรือแม่เป็นคนไทย ทุกคนที่เกิดในเมืองไทยจะได้สัญชาติไทย ขั้นตอนก็เหมือนกับคนไทยคือ ฝากท้องก่อน บัตรฝากท้องก็จะมีทั้งภาษาไทยและภาษาพม่าเพื่อแก้ปัญหาค่าสื่อสารกันไม่รู้เรื่อง (พยาบาลในห้องคลอดเล่าให้ฟังว่าบอกอีกอย่างหนึ่งเขาก็จะทำอีกอย่างหนึ่งซึ่งทำให้เหล่าพยาบาลและหมอปวดหัวและเครียดกันมาก เช่น บอกว่าอย่าร้องก็ร้องกันเสียงดังหูดับดับใหม่ เป็นต้น) ทุกโรงพยาบาลก็ดำเนินโครงการรณรงค์การคุมกำเนิดอย่างเข้มแข็ง ทุกโรงพยาบาลมีล่ามช่วยแปลภาษาให้ ช่วยบอกขั้นตอนการเข้ามารักษา และช่วยสื่อสารภาษาให้เข้าใจ และปัจจุบันนี้ทางโรงพยาบาลยังมีป้ายบอกทางไปสู่ห้องต่างๆ เป็นภาษาพม่าควบคู่ไปกับภาษาไทยด้วย

อีกโรคหนึ่งที่พบมาก คือ โรคพยาธิ เพราะพวกเขาชอบทานอาหารสุกๆดิบๆดื่มน้ำไม่สะอาด ทำงานสกปรกแล้วไม่ล้างมือ พยาบาลเล่าว่า มาตรวจเลือดก็จะทิ้งสำลีเช็ดแผลกันเกลือกกลาดเต็มไปหมด เข้าห้องน้ำก็ไปทำให้ห้องน้ำสกปรก เป็นต้น

ถ้าพวกเขาบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยในลักษณะที่มีอาการสาหัสมากที่สุดทั้ง 3 โรงพยาบาลไม่สามารถรักษาได้ก็จะทำเรื่องส่งตัวเข้าไปรักษาในโรงพยาบาลใหญ่ๆ ในกรุงเทพฯ แต่ที่สำคัญพวกเขาต้องมีบัตรและมีเงินพอที่จะจ่ายค่ารักษาพยาบาลได้

ปัญหาจากการเข้ามารับการรักษา

คุณหมอ พยาบาลและเจ้าหน้าที่ธุรการในทุกโรงพยาบาลบอกว่าในระยะแรกเครียดกันมาก เพราะการสื่อสารที่ไม่รู้เรื่อง แต่ปัจจุบันดีขึ้นเพราะรับล่ามที่สามารถช่วยงานทางโรงพยาบาลได้ดีขึ้น

ที่โรงพยาบาลศรีวิชัย 5 (โรงพยาบาลเอกชน) อยู่ที่มหาชัย อำเภอเมือง ปัจจุบันจะมีแต่คนไข้ต่างด้าวเท่านั้น เพราะคนไทยรังเกียจ เกรงจะไม่ปลอดภัยและอาจติดโรคต่างๆจากคนต่างด้าวได้

สรุปว่าคนไทยไม่ค่อยพอใจนักที่แรงงานต่างด้าวเข้าไปรักษาตัวในโรงพยาบาลรัฐ เพราะได้รับการบริการที่ดีกว่า (ตามความคิดของคนไทย) แต่ทั้งหมอบและพยาบาลที่ดีเขาบอกว่าผู้ป่วยทุกคนคือพระเจ้า เขาต้องทำหน้าที่ของเขาให้ดีที่สุด ไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนา และฐานะ “ผมคิดว่าถ้าพบโรคติดต่อตั้งแต่แรก ก็จะสามารถป้องกันโรคร้ายได้ ประเทศเราก็จะปลอดภัยจากโรคร้าย”

ตำรวจ

ปัญหาอาชญากรรมและการกระทำผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว

มีแรงงานต่างด้าวทำผิดกฎหมายเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. อาชญากรรมกับคนไทย ไม่เคยเกิดขึ้นเนื่องจากส่วนใหญ่แรงงานต่างด้าวจะไม่ค่อยจะมาอยู่กับคนไทย ส่วนใหญ่จะต่างคนต่างอยู่และไม่มีพฤติกรรมก่อเหตุอาชญากรรมร้ายแรงต่างๆ

2. ทะเลาะวิวาทกันเอง ไม่มีกับคนไทย สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาการดื่มสุราแล้วทะเลาะวิวาทกันเองภายในกลุ่มแรงงานต่างด้าว และปัญหาเรื่องขู่สาว

3. ฆ่ากันตาย 1 คดี สามีฆ่าภรรยาตาย (พม่า) ที่ ต.อ้อมน้อย อ.กระทุ่มแบน เมื่อต้นปี 2553

4. คดีเสพยาเสพติด พบแรงงานต่างด้าวมีพฤติกรรมกระเสพยาต่างๆเช่น เสพกัญชา เฮโรอีน คมกาว แต่ไม่มีคดีการค้าขายยาเสพติด

แต่ที่ สกอ.เมือง ก็มีคดีต่างๆในประเภทเดียวกันเหมือนกระทุ่มแบนแต่มากกว่า เพราะมีชาวต่างด้าวอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ที่ สกอ.บ้านแพ้ว แทบจะไม่มีคดีของพวกเขาเลย เพราะบ้านแพ้วมีอาชีพทำสวนมากกว่าอาชีพอื่นๆ

แต่ความเห็นของนายจ้างประชาชนทั่วไปที่เห็นเหตุการณ์ต่างเล่าว่า ตำรวจไทยมีพฤติกรรมที่อาจบีบบังคับให้แรงงานต่างด้าวบางคนต้องมีพฤติกรรม การจี การปล้น ชิงทรัพย์ในรูปแบบต่างๆ ฯลฯ เพราะถูกตำรวจขูดรีดเอาเงินจากพวกเขาถ้าออกจากที่พัก แต่ตำรวจเขาก็จะปฏิเสธว่าที่เขาทำนั้นเพราะคุณแลไม่ให้ชาวต่างชาติเข้ามาผิดกฎหมาย หรือมาก่อคดีต่างๆ จะเห็นได้ว่าทำไมถึงไปกล่าวหาตำรวจเช่นนี้ แต่เท่าที่ไปสัมภาษณ์แรงงานต่างด้าวและคนรู้จักนั้นตำรวจทำ

พฤติกรรมเช่นนี้จริงๆ คนที่ผมรู้จัก (ญาติผม) เขาก็เคยเห็น โดยเฉพาะแม่ของผมเคยไปประกันตัว ลูกจ้างชาวพม่าของน้ำชาย ที่ลูกจ้างนั้นไปเที่ยววัดพระแก้วแล้วโดนจับอยู่โรงพักขณะสงคราม เนื่องจากเขามีบัตรของจังหวัดสมุทรสาครแต่เขาเข้าไปเที่ยวในกรุงเทพ

ชุมชน

ผลกระทบโดยรวมจากการมีแรงงานต่างด้าวในชุมชน

พ่อค้าที่เร่ขายของใช้ส่วนตัว เช่น แป้ง สบู่ ยาสีฟัน ฯลฯ ขายตามตลาดนัดใหญ่ใน มหาชัย บอกว่าตอนเย็นๆและวันอาทิตย์ แรงงานต่างด้าวพากันมาอุดหนุนสินค้ากันอย่างคับคั่ง จึงมีความเห็นว่า พวกแรงงานต่างด้าวไม่ได้เข้ามาก่อปัญหาใดๆ มีแต่ทำให้พวกเขาขายดี มีรายได้ มีเงินเก็บ มีเงินส่งลูกเรียน และที่สำคัญนั้นแรงงานต่างด้าวถือเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรสาครสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างดี

คนที่ เป็นเจ้าของบ้านเช่า คอนโดมีเนียม เขาได้รับเงินค่าเช่ารายเดือนจากแรงงานต่างด้าวตรงเวลา ไม่ก่อความเดือดร้อนอะไร ถ้าไม่มีครอบครัวจะอยู่ห้องละประมาณ 3-4 คน หารเฉลี่ยค่าเช่าห้องกันทำให้จ่ายน้อยลง แต่จะมีข้อเสียคือ ชอบทิ้งขยะไม่เลือกที่ ถ้าเป็นห้องน้ำรวมก็จะสกปรกมาก ต้องตั้งกฎเรื่องความสะอาดอย่างเข้มงวด และชอบดื่มเหล้าและทะเลาะกันเองภายในกลุ่มเดียวกัน ถ้าบ้านที่มีห้องน้ำห้องใครห้องมันก็จะมีคนไทยอาศัยอยู่ร่วมด้วย

คนไทยที่ใช้บริการ 30 บาทรักษาทุกโรค น้อยใจที่ทุกคนในโรงพยาบาลเอาใจแต่แรงงานต่างด้าว คนที่ไปใช้บริการบอกว่าโรงพยาบาลได้รับเงินจากเราน้อยกว่าจึงเป็นเช่นนี้

คนไทยที่พักห้องใกล้กันบอกว่าแรงงานต่างด้าวนั้นเขาขยันและประหยัด ส่งเงินไปให้พ่อแม่ที่ประเทศเขาทุกเดือน ใครมีอะไรเหลือกินเหลือใช้ให้เขาเขาก็ไม่รังเกียจ

คนไทยทั่วไปกล่าวว่า ตอนแรกก็คิดต่อต้านว่าเอาต่างชาติเข้ามาในประเทศทำไม แต่ปัจจุบันเข้าใจคนที่ประกอบกิจการต่างๆว่าเขาคนไทยมาทำงานไม่ได้ ก็จำเป็นต้องเอาต่างด้าวเข้ามาทำงานเพื่อเศรษฐกิจของไทยจะได้เจริญก้าวหน้า

อภิปรายผล

การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อผู้ประกอบการภายหลังการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานในธุรกิจประมงในตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร

จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่ผู้ประกอบการรับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในธุรกิจประมงเนื่องจากขาดแรงงานไทยมาทำงานในตรงจุดนี้ เนื่องจากเป็นเป็นงานที่คนไทยไม่นิยมทำกัน

เช่น งานที่เป็นแรงงานกรรมกร โดยเฉพาะงานในกิจการประมงและต่อเนื่องประมง ซึ่งเรียกว่า เป็นงานลักษณะ 3 D คือ

1.สกปรก (dirty) หมายถึง งานในลักษณะที่ต้องอยู่ในที่สกปรกมีกลิ่นเหม็น ซึ่งในกิจการประมงเป็นงานที่ต้องทำงานในโรงเรือนที่สกปรก มีกลิ่นคาวและชื้นและเป็นเวลายาวนาน

2.อันตราย (dangerous) หมายถึง งานในลักษณะที่มีอันตราย เช่น การออกเรือประมง ซึ่งเป็นงานที่เสี่ยงกับสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย และการอยู่ในทะเลเป็นเวลาที่ยาวนานเพราะการออกเรือประมงนอกน่านน้ำแต่ละ ครั้งใช้เวลาประมาณ 3-5 ปี หากเป็นเรือชายฝั่งการออกเรือแต่ละครั้งใช้เวลา 1-2 เดือนเป็นอย่างน้อย

3. ยากลำบาก (difficult) หมายถึง งานในลักษณะที่ยากลำบาก เช่น งานที่ต้องใช้เวลาทำอย่างต่อเนื่องและยาวนาน งานในเหมืองแร่ การระเบิดหิน เป็นกรรมกรขนย้ายอุปกรณ์ และงานไร้ฝีมือต่าง ๆ ที่ต้องใช้แรงงานคนมากกว่าเครื่องจักร

ผลกระทบต่อในด้านจิตภายหลังจากการที่ผู้ประกอบการจัดสนใจรับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานคือ แรงงานต่างด้าวมีความขยันและสามารถปรับตัวในการทำงานได้อย่างรวดเร็ว และมีศักยภาพในการทำงานที่ดี เช่น อดทน ขยันขันแข็ง สามารถทำงานในเวลาที่ไม่สม่ำเสมอและสามารถทำงานล่วงเวลาเป็นเวลานานๆ ได้ อีกทั้งยังสามารถพัฒนาการทำงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้นได้ในช่วงเวลาสั้นๆ

แรงงานต่างด้าวเปรียบเสมือนปัจจัยหลักที่ทำให้เศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรสาครมีความพัฒนาและก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน เพราะถ้าขาดแรงงานต่างด้าวก็จะมีบุคลากรในการผลิตอาหาร สินค้าทางทะเลต่างๆที่เป็นทรัพยากรทางธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสาคร

ทำให้ชุมชนมีรายได้จากการขายสินค้าให้กับแรงงานต่างด้าว รวมทั้งเจ้าของที่พักอาศัยด้วยเช่นกัน

ส่วนผลกระทบต่อด้านลบภายหลังจากการตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานคือ ปัญหาการก่ออาชญากรรมต่างๆ ที่แรงงานต่างด้าวกระทำต่อตัวนายจ้างเอง และต่อชุมชนอื่นๆ ที่มักจะเกิดขึ้นนานๆครั้ง หรือไม่เคยเกิดขึ้นกับคนไทยเลย แต่จากการมีแนวโน้มมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากแนวโน้มการย้ายเข้ามาทำงานในประเทศไทยของแรงงานต่างด้าวที่สูงขึ้นเช่นกัน และ

ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำคือการย้ายงานของแรงงานต่างด้าวภายหลังการทำงานในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ที่ส่งผลต่อผู้ประกอบการในการต้องเสียเวลาในการสอนงาน และเสียรายได้บางส่วนไป

ปัญหาโรคระบาดก็เป็นปัญหาที่ร้ายแรงที่เกิดขึ้นจากการเข้ามาทำงานในประเทศไทยของแรงงานต่างด้าวเหล่านี้ เช่น โรคเท้าช้าง โรคพยาธิต่างๆ ซึ่งปัจจุบันนายจ้างและโรงพยาบาลก็เข้มงวดในการป้องกันการโรคเหล่านี้โดยนายจ้างจะเป็นผู้พาไปตรวจก่อนการรับเข้าทำงานทุกครั้ง ปัญหาการไม่คุมกำเนิดส่งผลเสียต่อความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากกฎหมายไทยในตอนนี้ยังหละหลวม ถ้ามีจำนวนประชากรต่างด้าวมากขึ้นก็อาจส่งผลเสียต่อประเทศไทยในภายหลังได้

แต่ปัญหาที่ได้นายจ้างได้รับนั้นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอคือ ข้าราชการไทยหรือตำรวจนั้นมักจะมาหากินกับธุรกิจเหล่านี้เนื่องจากกฎหมายไทยยังมีช่องโหว่อยู่มาก เช่นการขึ้นทะเบียนเป็นแรงงานต่างด้าวจะมีระยะเวลาที่กำหนดทำให้แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาขึ้นต้องอยู่อย่างหวาดกลัวรวมทั้งผู้ประกอบการเองก็ต้องจ่ายเงินให้กับข้าราชการเหล่านี้เนื่องจากต้องการอยู่อย่างสงบ ไม่ต้องถูกรบกวนจากข้าราชการไทย และปัจจุบันมีการทำวีซ่าให้กับแรงงานต่างด้าวแล้ว จึงเกิดปัญหาที่ตามมาคือทำให้แรงงานต่างด้าวสามารถเดินทางไปไหนมาไหนได้ทั่วประเทศไทย และเกิดปัญหาตามมาคือ การทำงานเพียงชั่วคราวแล้วย้ายออกไป และการก่ออาชญากรรมต่างๆ ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

ผลการศึกษาครั้งนี้มีประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้สามารถนำไปใช้พัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้เกิดประโยชน์ที่ดีต่อตัวผู้ประกอบการเอง ลูกจ้าง ชุมชน และระบบกฎหมายของประเทศไทย

ควรจะออกกฎหมายให้แรงงานต่างด้าวทำเพียงบางอาชีพเท่านั้น อย่าให้ทำทุกอาชีพ เช่นการค้าขาย การให้บริการต่างๆ ซึ่งควรเป็นหน้าที่ของคนไทย เป็นต้น

มีที่ทำงานให้เลือกมากเกินไป เช่น โรงงานต่างๆมีจำนวนมาก พวกเขาจึงไม่ใส่ใจ พอทำที่โรงงานหนึ่งเบื่อหรืออึดแล้วเพื่อนชวนไปทำที่อื่นก็ไป เพราะย้ายได้สะดวกสบายอย่างมากในประเทศไทย โดยเฉพาะในจังหวัดสมุทรสาคร โดยยกตัวอย่างจากถนนเศรษฐกิจ 1 ของอำเภอกระทุ่มแบน ซึ่งเป็นอำเภอที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมาก แต่ละโรงงานจะติดป้ายไว้หน้าโรงงานว่า “ต้องการรับสมัครคนงานฝ่ายผลิต ไม่จำกัดวุฒิการศึกษาเป็นจำนวนมาก ” เป็นต้น จึงควรออก

กฎหมายว่าแรงงานต่างด้าวเมื่อเป็นงานแล้ว ฝึกงานเป็นแล้วจะต้องอยู่ในโรงงานนี้เป็นเวลาเท่าไร
จึงจะหมดปัญหา”ฝึกเป็นแล้วไป”

การเปิดทำบัตรต้องเปิดให้เป็นปัจจุบันทำได้ทุกวัน หรือทุกเดือนจะได้ไม่ต้องมี
ข้าราชการไทยที่มีเกียรติยศศักดิ์ศรีแต่ทำตัวผิดกฎหมายเสียเอง เช่น ตำรวจไทย หน่วยงานตรวจคน
เข้าเมือง เป็นต้น และขจัดปัญหาแรงงานต่างด้าวเร่ร่อนอีกด้วย

การออกกฎหมายแต่ละอย่าง ทำโดยผู้เรียกตัวเองว่านักกฎหมายแต่ไม่รู้ปัญหาที่แท้จริง
ที่ผู้ประกอบการกิจการต่างๆเขาได้รับอยู่ เช่น การทำพาสปอร์ตให้แรงงานต่างชาติที่แม่สอดและ
จังหวัดระนอง ซึ่งนักกฎหมายเหล่านี้ไม่รู้เลยว่าเมื่อแรงงานต่างด้าวสามารถเดินทางได้ทั่วประเทศ
ไทยแล้ว ปัญหาอะไรจะเกิดขึ้นบ้าง ซึ่งเขาน่าจะเอาใจพวก NGO องค์กรที่มีชื่อเสียงของโลก
มากกว่า แต่กลับมาจับพวกผู้ประกอบการหลายรายแล้ว โดยอ้างเรื่องการคุ้มครอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

ควรศึกษาเรื่อง การศึกษาเรื่อง การศึกษาผลกระทบต่อผู้ประกอบการภายหลังการ
ตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานในธุรกิจอื่นๆ และขอบเขตการศึกษาในบริเวณอื่นๆ แล้ว
นำมาเปรียบเทียบข้อมูลของแต่ละพื้นที่ว่ามีความแตกต่างของผลกระทบต่อผู้ประกอบการภายหลัง
การตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานในธุรกิจต่างๆหรือไม่ อย่างไร เพื่อนำไปสู่ข้อเท็จจริงและ
ปัญหาด้านต่างๆ เช่น กฎหมายที่รองรับต่อผู้ประกอบการที่รับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานใน
ประเทศไทย เป็นต้น

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บรรณานุกรม

- กรมการจัดหางาน . (2544). แนวปฏิบัติการจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง
สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ปี 2550. กรุงเทพฯ: กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.
กระทรวงแรงงาน. (2546). อนุสัญญาหลักและปฏิญญาว่าด้วยหลักการและสิทธิขั้นพื้นฐานในการ
ทำงาน. กรุงเทพฯ: บางกอกบล๊อค.
- กฤติยา อาชวนิจกุล. (2545). สถานะความรู้เรื่องแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยและทิศทางการวิจัย
ที่พึงพิจารณา. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กัลยาณี คงวีระวัฒน์. (2547). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อนโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนี
เข้าเมือง(สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา) ตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ.2547. กรุงเทพฯ:
กองพัฒนาระบบบริการจัดหางาน กรมการจัดหางาน.
- เกษมสันต์ จินฉนวนโส. (2538). แรงงานอพยพจากต่างประเทศข้อเท็จจริงและประเด็นปัญหาและ
แนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ.
- ชนิกา ฤกษ์อินทรีย์. (2549). “แรงงานต่างด้าวอาชีพก่อสร้างสัญชาติพม่าอำเภอสัตหีบ จังหวัด
เชียงใหม่” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชาติรี รักข์กฤตยา. (2540). “ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองแรงงานกับแรงงานต่างชาติที่มีขอบ
ด้วยกฎหมาย” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชิดชนก สาครเย็น, ร.ต.อ. (2547). “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าวใน ประเทศ
ไทย”. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ดิเรก บวรสกุลเจริญ. (2547). “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว: ศึกษากรณีการทำงาน
ของคนต่างด้าวผิดกฎหมาย”. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต , บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สมโภช ชีร์วัฒนเศรษฐ์. ปัญหาสิทธิในการทำงานของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง. [Online]

Accessed 26 November 2009. Available from

www.statlessperson.com/www/?q=node/6712)

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

**แนวคำถามการสนทนากับผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจรับแรงงานต่าง
ด้าวเข้าทำงาน**

1. เหตุผลที่รับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน
2. ขั้นตอนการรับสมัครแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน
3. สวัสดิการที่นายจ้างให้ต่อแรงงาน
4. ผลดีที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในธุรกิจประมง
5. ผลเสียที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในธุรกิจประมง
6. ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชุมชนนั้นๆ

**แนวคำถามการสนทนากับแรงงานต่างด้าว ตำรวจ และชุมชนเกี่ยวกับผลกระทบที่มีผลต่อการ
ตัดสินใจรับแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน**

- แรงงานต่างด้าว
- สวัสดิการที่นายจ้างให้ต่อแรงงาน
- โรงพยาบาล
- การเข้ารับการรักษา
- โรคระบาดที่มาจากแรงงานต่างด้าว
- ปัญหาจากการเข้ามาับการรักษา

ตำรวจ

- ปัญหาอาชญากรรมและการกระทำผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว

ชุมชน

- ผลกระทบโดยรวมจากการมีแรงงานต่างด้าวในชุมชน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นายจิรเชษฐ์ เรืองคิลกรัตน์

ที่อยู่ 53/6 หมู่ 3 ตำบลท่ามะกา อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี 71120

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2543 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย จังหวัด
ราชบุรี

พ.ศ.2549 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย
จังหวัด ราชบุรี

พ.ศ.2553 กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขา วิชาการจัดการธุรกิจ
และภาษาอังกฤษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

ผลงานวิทยานักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นายเอกนิษฐ์ มีกุล

ที่อยู่ 23 ถนนสุขนครวิท ตำบลตลาด อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร 74110

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2543 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบรมราชินีนาถราช

วิทยาลัย จังหวัด สมุทรสาคร

พ.ศ.2549 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดหนองแวม จังหวัด

กรุงเทพมหานคร

พ.ศ.2553 กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขา วิชาการจัดการธุรกิจ

และภาษาอังกฤษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

ผลงานวิทยานักศึกษา ระดับปริญญาตรี